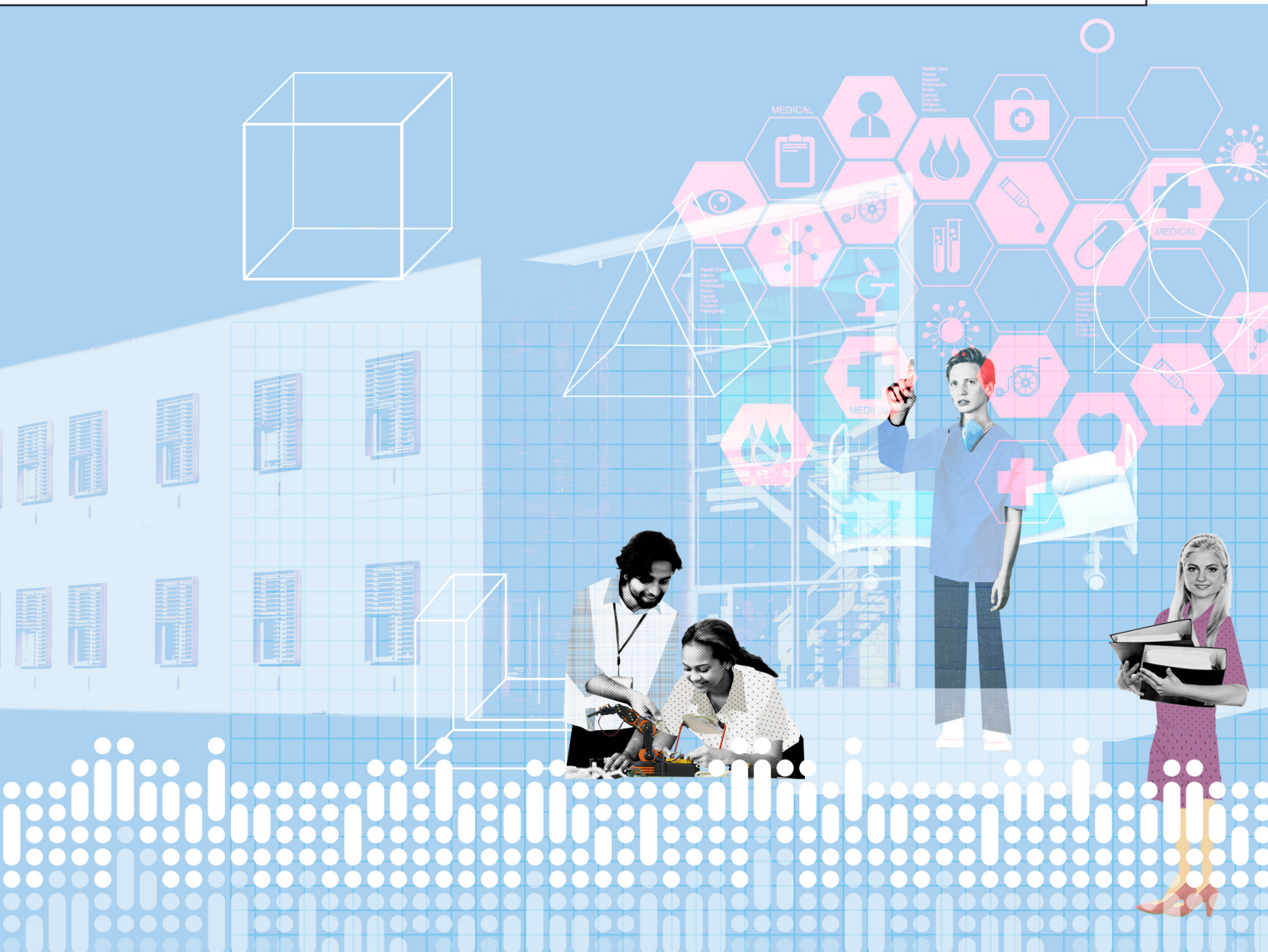




KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

Tilstandsrapport

# Fagskoler 2015





## Forord

I det siste drøye året har jeg vært på en rekke konferanser og møter for å snakke om kompetansebehovet vårt i fremtiden. Tematikken har ofte dreid seg om hvordan satsingen på kunnskap kan sikre at vi klarer å møte både dagens og fremtidens krav til endring og omstilling. For Norge er det helt nødvendig at vi ser hvilke utfordringer som kommer, og at vi har god informasjon om både den arbeidskraften vi har og den vi vil trenge.

Årets tilstandsrapport er den femte i rekken. Ved å lage tilstandsrapporter får vi et stadig bedre kunnskapsgrunnlag om utviklingen i fagskolene. Og vi skal fortsette å forbedre tallgrunnlaget om denne utdanningstypen. For er det en ting jeg er sikker på, så er det at fagskolene bare blir viktigere og viktigere. For eksempel anslår SSB at Norge vil ha behov for over 100 000 fagarbeidere innen 2030, og mange av disse vil både ønske og ha behov for mer utdanning.

Et tiltak vi nå setter i gang for å få mer informasjon, er en stor arbeidsgiverundersøkelse. Med hjelp fra NIFU skal vi finne ut av hvor relevant utdanningene oppleves i arbeidslivet og hvor god kvaliteten på kandidatene er. Det vil også gi oss noen svar om hvordan fagskolene vurderes av arbeidsmarkedet, samtidig som det synliggjør viktigheten av å ansette arbeidskraft med fagskoleutdanning.

Noe annet jeg håper vil vise potensialet til fagskoleutdanningene og studentene der, er den stortingsmeldingen vi nå skal legge fram. Både arbeidet med stortingsmeldingen og revideringen av fagskoleloven har vært lærerikt og interessant, og jeg tror vi har en spennende tid i møte etter Stortingets behandling av meldingen!



Torbjørn Røe Isaksen



## Innhold

1	Hovedpunkter om fagskolesektoren .....	11
2	Fagskoler – antall og eiere .....	13
3	Fagskolenes størrelse.....	17
4	Utdanningstilbudet ved fagskolene .....	21
5	Fagskolestudentene .....	29
6	Opptaksgrunnlag .....	39
7	Gjennomføring .....	43
8	Finansiering av fagskolene .....	51
9	Endring i fagskoleloven i 2016 .....	61
10	Kostnadskartlegging av fylkeskommunale fagskoler .....	65
11	Styring og styrking av en fragmentert sektor: En evaluering av Nasjonalt fagskoleråd .....	67
12	Tabellvedlegg.....	69
13	Litteratur/kilder .....	82

## Tabeller

Tabell 2.1 Fagskoler, fordelt på fylke og eierforhold, 2013–2015. Antall.....	15
Tabell 3.1 Fagskoler fordelt etter antall fagskolestudenter og fylke, 2015.....	19
Tabell 3.2 Fagskoler etter fylke og andel fagskolestudenter og fagfelt, 2015. ....	20
Tabell 4.1 Fagskoler etter fylke og fagområde i 2015. Antall. ....	23
Tabell 4.2 Fagområder etter NUS-koder.....	24
Tabell 4.3 Utdanningstilbud etter fagområde og varighet, høst 2013–2015. Antall.....	25
Tabell 4.4 Utdanningstilbud fordelt på utdanningsform og fagfelt på sektornivå, 2015. Antall.....	27
Tabell 5.1 Fagskolestudenter ved offentlige og private fagskoler, etter fylke 2013-2015. Antall. ....	32
Tabell 5.2 Fagskolestudenter fordelt på fagfelt, offentlig og privat. 2013-2015. Antall...	33
Tabell 5.3 Fagskolestudenter etter fagfelt og kjønn i 2015. Antall og andel. ....	34
Tabell 5.4 Fagskolestudenter etter kjønn og fylke i 2015. Antall og andel.....	35
Tabell 5.5 Fagskolestudenter etter alder og fagfelt i 2015. Antall. ....	35
Tabell 5.6 Studentprofil, offentlige og private fagskoler, 2013–2015.....	36
Tabell 5.7 Studenter etter statsborgerskap, 2013–2015. Antall. ....	36
Tabell 5.8 Topp ti utenlandske statsborgerskap blant fagskolestudentene i 2015, etter fagfelt.....	36
Tabell 5.10 Fagskoler med høy andel utenlandske studenter i 2013-2015. Prosent. ....	37
Tabell 5.11 Fagskolestudenter tidligere registrert ved universitet eller høyskole, 2013–2015. Antall og andel.....	37
Tabell 5.12 Fagskolekandidater senere registrert ved universitet eller høyskole, 2013–2015. Antall og andel.....	38
Tabell 6.1 Fagskolestudenter etter opptaksgrunnlag, fordelt på fylke, 2013-2015. Antall.....	41
Tabell 6.2 Fagskolestudenter etter opptaksgrunnlag fordelt på fagfelt, 2013-2015. Antall.....	41
Tabell 6.3 Fagskolestudenter ved studiestart, fordelt på alder og opptaksgrunnlag, 2013-2015. Antall. ....	42
Tabell 7.1 Fagskolestudenter som har bestått et utdanningstilbud vår 2015, fordelt etter kjønn og fylke. Antall. ....	44
Tabell 7.2 Fagskolestudenter som har bestått et utdanningstilbud vår 2015, fordelt på fagfelt. Antall. ....	45
Tabell 7.3 Strykprosent i avsluttende vurdering av emner våren 2015. ....	45
Tabell 7.4 Fagskolepoeng, 2013-2015. ....	45
Tabell 7.5 Fagskolepoeng per heltidsekvivalent, fordelt på fagfelt og eierforhold, 2013-2015. ....	46
Tabell 7.6 Fagskolepoeng i fagskolesektoren og studiepoeng universitet- og høyskolesektoren, per heltidsekvivalent. 2013-2015.....	47
Tabell 7.7 Fullføring på normert tid og ett, to og tre år senere for opptakskullene 2011, 2012 og 2013. ....	48
Tabell 8.1 Fagskolestudenter fordelt etter fylke og tilskudd høsten 2015. Antall. ....	53
Tabell 8.2 Fagskolestudenter fordelt etter fagfelt og tilskudd høsten 2015. Antall.....	55
Tabell 8.3 Gjennomsnittlig studentbetaling for hele utdanningstilbudet fordelt på fagfelt, 2015.....	55
Tabell 8.4 Gjennomsnittlig studentbetaling per student i 2015, fordelt på fagfelt.....	56
Tabell 8.5 Gjennomsnittlig studentbetaling per student, 2013-2015.....	56
Tabell 8.6 Ti dyreste utdanningstilbud. 2015.....	56
Tabell 8.7 Samlet studentbetaling per fagfelt, og totalt. 2015.....	57
Tabell 8.8 Samlet studentbetaling per fagskole, og totalt, med samlet inntekt fra studentbetaling, 2015. Kroner. ....	58

## Figurer

Figur 2.1 Fagskoler per region, 2015. Antall .....	14
Figur 2.2 Fagskolenes geografiske plassering, 2015. ....	14
Figur 3.1 Fagskoler fordelt etter antall fagskolestudenter, 2013–2015.....	18
Figur 4.1 Offentlige og private fagskoler etter fagområde, 2015. Antall.....	25
Figur 5.1 Andel fagskolestudenter per fagfelt. 2015.....	34
Figur 8.1 Gjennomsnittlig studentbetaling for hele utdanningsløpet fordelt på fagfelt. ....	54

## Tabellvedlegg

Tabell V 1 Fagskoler fordelt etter antall fagskolestudenter, 2013-2015.....	69
Tabell V 2 Fagskoler fordelt etter antall fagskolestudenter og fylke, 2013. ....	69
Tabell V 3 Fagskoler fordelt etter antall fagskolestudenter og fylke, 2014. ....	70
Tabell V 4 Fagskoler fordelt etter antall fagskolestudenter og fagfelt, 2013.....	71
Tabell V 5 Fagskoler fordelt etter antall og andel fagskolestudenter og fagfelt, 2014....	72
Tabell V 6 Offentlige fagskoler fordelt på fylke og fagfelt i 2015. Antall.....	73
Tabell V 7 Private fagskoler fordelt på fylke og fagfelt i 2015. Antall. ....	73
Tabell V 8 Utdanningstilbud ved offentlige fagskoler fordelt på fagfelt og fylker, vår 2015. Antall. ....	74
Tabell V 9 Utdanningstilbud ved offentlige fagskoler fordelt på fagfelt og fylker, høst 2015. Antall. ....	75
Tabell V 11 Utdanningstilbud ved private fagskoler fordelt på fagfelt og fylker, høst 2015. Antall. ....	76
Tabell V 12 Fagskolestudenter fordelt på alder og fagfelt, kvinner i 2015. Antall. ....	77
Tabell V 13 Fagskolestudenter fordelt på alder og fagfelt, menn i 2015. Antall. ....	77
Tabell V 14 Stedbasert utdanning eller fjern- og nettundervisning i antall utdanningstilbud ved offentlige fagskoler, 2015.....	78
Tabell V 15 Stedbasert utdanning eller fjern- og nettundervisning i antall utdanningstilbud ved private fagskoler, 2015. ....	79
Tabell V 16 Utdanningstilbud fordelt på utdanningsform og fagfelt ved offentlige fagskoler, 2015. Antall. ....	80
Tabell V 17 Utdanningstilbud fordelt på utdanningsform og fagfelt for private fagskoler, 2015. Antall. ....	81



## **Innledning**

Årets tilstandsrapport om fagskolene fra Kunnskapsdepartementet er den femte i rekken. Gjennomgangen gir mulighet til å identifisere utviklingstrekk i sektoren. Med økt lengde på tidsseriene vil det øke mulighetene for å gjøre dypere analyser av fagskolesektoren. Likevel er fire års lengde på dataseriene noe kort til å få gjennomført gode analyser. Sektoren har vært gjennom store endringer som ikke direkte fremgår i statistikken, men som vil bidra til kvalitetsutvikling og gjennom det påvirke statistikken. Økt oppmerksomhet på fagskolene som et selvstendig utdanningsnivå, gjennom for eksempel arbeidet til Nasjonalt fagskoleråd, publisering av statistikk fra DBH-Fagskolestatistikk (DBH-F) og rapporten fra Fagskoleutvalget (NOU 2014:14), bidrar alle til utvikling i sektoren.

Fagskoleutdanning skal være yrkesrettet og er i fagskoleloven definert som ”utdanning som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak”. Etter loven skal fagskolene tilby utdanning av høy kvalitet og gi studentene tilfredsstillende vilkår.

Alle tilbydere av fagskoleutdanning skal ha utdanningen godkjent av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT). For at utdanningen skal kunne godkjennes, må den tilfredsstillende nasjonale kvalitetsstandarder. NOKUT fører tilsyn med fagskoleutdanningen og godkjenner også institusjonenes interne system for kvalitetsutvikling.

Rapporten bygger på institusjonenes innrapporterte data til DBH-F. DBH-F bearbeider datamaterialet og har laget alle tabellene som presenteres i rapporten. Alle rapporteringskravene er fremsatt på vegne av de viktigste aktørene i fagskolesektoren: Nasjonalt fagskoleråd, fagskolene, NOKUT, Lånekassen, SSB og Kunnskapsdepartementet. Siden fagskolene kun har rapportert til DBH-F siden 2011 er det viktig å ha oppmerksomhet på kvalitet i dataene. Sektorens bruk og Kunnskapsdepartementets publisering av dataene i denne rapporten er et ledd i kvalitetssikringen.

DBH-F har vinteren 2016 hatt en gjennomgang av databasen med hensyn på oppdatering av utdanningstilbud og Norsk standard for utdanningsgruppering (NUS-koder). Kvalitetssikringen av utdanningstilbudene har ført til en reduksjon i det totale antallet tilbud fagskolene rapporterer inn. Våren 2015 oppga fagskolene å ha totalt 1 521 NOKUT-godkjente utdanningstilbud, mens antallet våren 2016 var redusert til 1 123 tilbud.

Kurs som feilaktig har vært rapportert inn som utdanningstilbud står for den største delen av feilrapporterte tilbud. De fleste av disse har det aldri vært rapportert studenter på. Noen skoler har også rapportert inn tilbud de aldri har hatt godkjenning for, mens andre har delt opp godkjente utdanningstilbud i flere tilbud. I begge disse tilfellene har det blitt rapportert inn studenter. Opplysningene for disse utdanningstilbudene er oppdatert og i noen tilfeller fjernet tilbake i tid.

Tilstandsrapporten er utarbeidet av fagskoleteamet i Universitets- og høyskoleavdelingen, Kunnskapsdepartementet: Ann Marit Roterud Espe, Karin Helle, André Kristiansen, Joar Nybo, Inger Marie Skinderhaug og Gro Beate Vige.



# 1 Hovedpunkter om fagskolesektoren

## Antall fagskoler

- I 2015 er det totalt 94 fagskoler som tilbyr utdanninger innenfor en rekke fagfelt. De private fagskolene utgjør 56 prosent og de offentlige 44 prosent.
- Nær halvparten, 48 prosent, av landets fagskoler holder til i det sentrale Østlandsområdet.

## Fagskolenes størrelse

- Det er mange små fagskoler. 39 prosent av fagskolene har under 50 studenter. Kun 9 av 94 fagskoler har over 500 studenter.
- Fagskoler som tilbyr humanistiske og estetiske fag, er ofte minst.
- 31,5 prosent av fagskolestudentene tar utdanningen i Oslo eller Akershus.

## Fagskolestudenter

- Det er 15 339 fagskolestudenter i 2015, hvorav 62 prosent menn og 38 prosent kvinner.
- Vel halvparten av studentene er i alderen 21 til 30 år, og 22 prosent er mellom 36 og 50 år. Ti prosent er 20 år eller yngre.
- 52 prosent av studentene går ved offentlige fagskoler – en økning på 4 prosentpoeng fra 2014.
- De offentlige fagskolene har hatt en vekst på vel ti prosent i perioden 2013 – 2015, mens studenttallet ved de private gikk ned med 13 prosent fra 2014 til 2015.
- 48 prosent av fagskolestudentene tar utdanning innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag.
- På fagområdet naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag er 94 prosent av studentene menn, og på fagområdene helse-, sosial- og idrettsfag og pedagogikk er det henholdsvis 89 og 88 prosent kvinner.

## Kandidater og gjennomføring

- I 2015 uteksaminerte fagskolene 6 559 kandidater, 74 færre enn i 2014.
- Av dem som avsluttet en fagskoleutdanning i 2013, hadde 17 prosent begynt på en universitets- eller høyskoleutdanning innen høsten 2015. For dem som avsluttet i 2014 og 2015, er andelen henholdsvis 13 og 9 prosent. I opptakskullene 2011, 2012 og 2013 fullførte bare henholdsvis 54, 53 og 47 prosent av fagskolestudentene utdanningen på normert tid.

## Opptak

- Nær 68 prosent av fagskolestudentene er tatt opp på grunnlag av yrkesfaglig kompetanse, 17 prosent på grunnlag av generell studiekompetanse og 10 prosent på grunnlag av realkompetanse. Fem prosent har annen bakgrunn.
- 12 prosent av fagskolestudentene har bakgrunn fra høyere utdanning.

## Utdanningstilbudet ved fagskolene

- I gjennomsnitt har hver fagskole utdanningstilbud på 1,7 fagområder.
- 82 prosent av de offentlige fagskoleutdanningene er innenfor tekniske fag, helse- og sosialfag og samferdsels-, sikkerhets- og servicefag.
- Innenfor humanistiske og estetiske og økonomisk-administrative fag er det flest private tilbud, henholdsvis 91 og 70 prosent.
- Antallet utdanningstilbud holdt seg relativt stabilt fra 2014 til 2015 (ned 3 prosent).
- Snaut halvparten (46 prosent) av fagskoleutdanningene er ettårige.
- De fleste halvårige fagskoleutdanningene er innenfor økonomiske og administrative fag.
- 23 prosent av fagskoleutdanningene gis nettbasert eller som fjernundervisning.

## 2 Fagskoler – antall og eiere

Over flere år har det vært en jevn reduksjon i antallet fagskoler, og fra 2013 har antallet gått ned fra 111 til 94 i 2015. Reduksjonen har skjedd både blant de private og de offentlige fagskolene. Antallet private har gått ned med 12 og antallet offentlige ned med 5 fra 2013 (tabell 2.1). Som følge av nedgangen har fordelingen mellom de private og offentlige fagskolene endret seg noe, fra om lag 60 prosent private og 40 prosent offentlige i 2013, til om lag 56 prosent private og 44 prosent offentlige fagskoler i 2015.

Nær halvparten (48 prosent) av fagskolene er lokalisert i Østlandsområdet. Bare i Oslo er det 22 fagskoler. I de tre nordligste fylkene er det 13 fagskoler, i Trøndelagsfylkene er det 11, i Innlandsfylkene fem, på Vestlandet 19, og i Agderfylkene er det fire fagskoler (figur 2.1). Kartskissen nedenfor med fagskolenes geografiske plassering (figur 2.2) viser tydelig at de private fagskolene er konsentrert i Østlandsområdet, mens de offentlige fagskolene er mer spredt utover hele landet.

Det er store forskjeller i eierstrukturen for fagskolene fylkene imellom. Slik det fremgår av tabell 2.1, dominerer private fagskoler i enkelte fylker, mens det i andre fylker er omvendt. Ser vi på Oslo, som med 22 er fylket med flest fagskoler, er hele 20 i privat eierskap. I de fire nordligste fylkene er det ingen private aktører, mens alle de fem fagskolene i Akershus er private<sup>1</sup>.

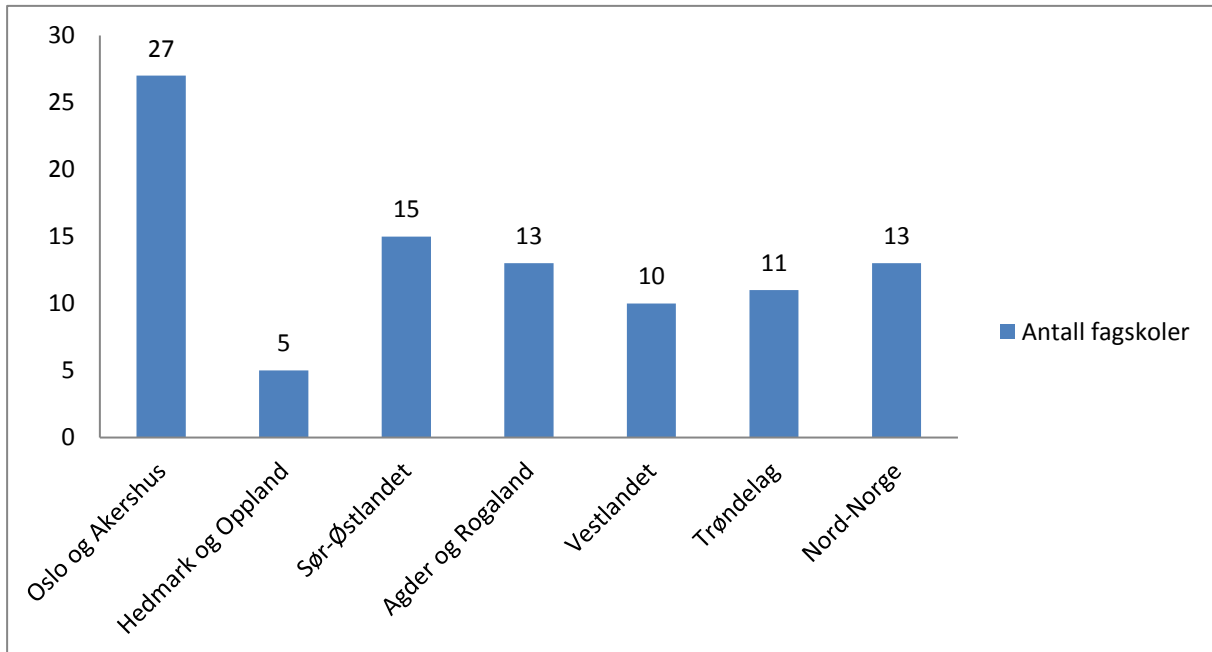
Reduksjonen i antallet offentlige fagskoler i Hordaland i løpet av 2014 har skjedd gjennom fusjoner. Antallet offentlige fagskoler har gått ned fra åtte i 2013 til fire i 2015, mens fagtilbudene og antallet studiesteder er opprettholdt.

---

<sup>1</sup> Fagskolen Oslo Akershus er lokalisert i Oslo, men tilbyr også utdanning i tre kommuner i Akershus.

Reduksjonen i antallet private fagskoler har i stor grad vært i Oslo, fra 27 i 2013 til 20 i 2015. De som har avviklet virksomheter, har vært små fagskoler med under 50 studenter.

Figur 2.1 Fagskoler per region, 2015. Antall



Merknad: Tilknytning til region er basert på fagskolens postnummer.

Kilde: NSD

Figur 2.2 Fagskolenes geografiske plassering, 2015.



Kilde: NSD

Tabell 2.1 Fagskoler, fordelt på fylke og eierforhold, 2013–2015. Antall.

	2013			2014			2015		
	Offentlig	Privat	Totalt	Offentlig	Privat	Totalt	Offentlig	Privat	Totalt
Akershus	-	6	6	-	6	6	-	5	5
Aust-Agder	1	-	1	1	-	1	1	-	1
Buskerud	2	1	3	1	1	2	1	1	2
Finnmark	1	-	1	1	-	1	2	-	2
Hedmark	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Hordaland	8	3	11	5	3	8	4	2	6
Møre og Romsdal	2	1	3	2	1	3	2	1	3
Nordland	5	-	5	5	-	5	6	-	6
Nord-Trøndelag	4	-	4	4	-	4	4	-	4
Oppland	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Oslo	2	27	29	2	25	27	2	20	22
Rogaland	3	6	9	3	6	9	3	6	9
Sogn og Fjordane	2	-	2	2	-	2	1	-	1
Sør-Trøndelag	4	4	8	3	4	7	3	4	7
Telemark	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Troms	5	-	5	5	-	5	5	-	5
Vest-Agder	1	3	4	1	2	3	1	2	3
Vestfold	2	6	8	2	6	8	2	5	7
Østfold	1	4	5	1	4	5	1	3	4
<b>Sum</b>	<b>46</b>	<b>65</b>	<b>111</b>	<b>41</b>	<b>62</b>	<b>103</b>	<b>41</b>	<b>53</b>	<b>94</b>

Kilde: NSD





### 3 Fagskolenes størrelse

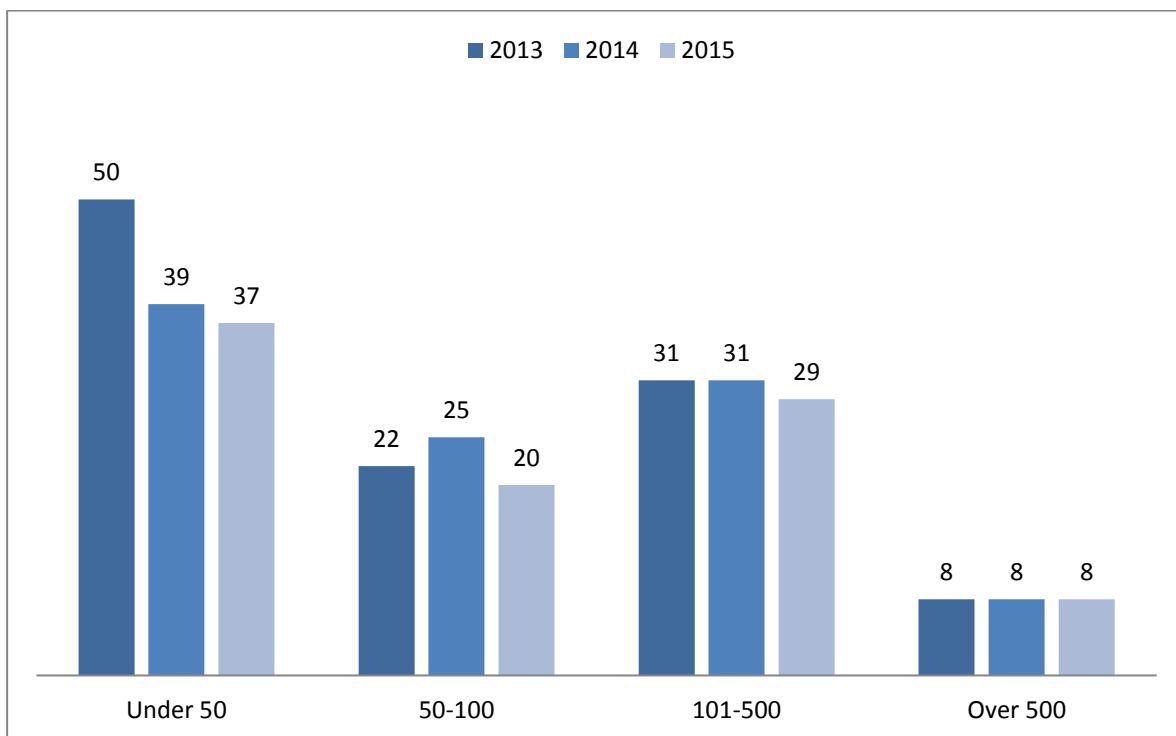
De fleste fagskolene er relativt små målt i antall studenter. Kategorien fagskoler med færre enn 50 studenter har gått ned fra 2013. Det er fremdeles flest fagskoler i denne kategorien, men fordelingen er nå jevnere mellom de tre størrelseskategoriene (figur 3.1). Antallet fagskoler med 50 til 100 og 101 til 500 fagskolestudenter har også gått noe ned, mens antallet fagskoler med flere enn 500 studenter har vært stabilt. Kun en liten andel av fagskolene, 9 prosent, har over 500 studenter.

Når en ser på den geografiske spredningen av fagskolene og størrelsen målt i studenttall, blir tallene for små til at det er mulig å se noen forskjeller mellom fylkene. I de to fylkene som har flest fagskoler, Hordaland og Oslo, er den relative fordelingen av små og store fagskoler tilnærmet lik den samlede relative fordelingen (tabell 3.1).

Fagskolene som tilbyr humanistiske og estetiske fag, er gjerne de minste institusjonene. 50 prosent av disse fagskolene har færre enn 50 fagskolestudenter (tabell 3.2). Også innenfor de andre fagområdene er det mange fagskoler med under 50 studenter. De to fagområdene som skiller seg fra de øvrige, er naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag, samt helse-, sosial- og idrettsfag, hvor flertallet av fagskolene har over 100 studenter. Dette er også fagområdene med flest fagskolestudenter.

Det er bare fire fagskoler utenfor Oslo som har flere enn 500 studenter.

Figur 3.1 Fagskoler fordelt etter antall fagskolestudenter, 2013–2015



Kilde: NSD

Tabell 3.1 Fagskoler fordelt etter antall fagskolestudenter og fylke, 2015.

	Antall					Andel				
	Under 50	50-100	101-500	Over 500	Totalt	Under 50	50-100	101-500	Over 500	Totalt
Akershus	2	1	2	-	5	40	20	40	-	100
Aust-Agder	-	-	1	-	1	-	-	100	-	100
Buskerud	-	-	2	-	2	-	-	100	-	100
Finnmark	2	-	-	-	2	100	-	-	-	100
Hedmark	1	1	-	-	2	50	50	-	-	100
Hordaland	2	2	1	1	6	33	33	17	17	100
Møre og Romsdal	1	-	2	-	3	33	-	67	-	100
Nordland	3	3	-	-	6	50	50	-	-	100
Nord-Trøndelag	1	2	1	-	4	25	50	25	-	100
Oppland	2	-	-	1	3	67	-	-	33	100
Oslo	9	4	5	4	22	41	18	23	18	100
Rogaland	3	1	4	1	9	33	11	44	11	100
Sogn og Fjordane	-	-	1	-	1	-	-	100	-	100
Sør-Trøndelag	3	1	3	-	7	43	14	43	-	100
Telemark	-	1	1	-	2	-	50	50	-	100
Troms	3	1	1	-	5	60	20	20	-	100
Vest-Agder	-	1	1	1	3	-	33	33	33	100
Vestfold	3	1	3	-	7	43	14	43	-	100
Østfold	2	1	1	-	4	50	25	25	-	100
<b>Sum</b>	<b>37</b>	<b>20</b>	<b>29</b>	<b>8</b>	<b>94</b>	<b>39</b>	<b>21</b>	<b>31</b>	<b>9</b>	<b>100</b>

Merknad: Tilknytning til fylke er basert på fagskolens postnummer.

Kilde: NSD

Tabell 3.2 Fagskoler etter antall og andel fagskolestudenter og fagfelt, 2015.

	Antall					Andel				
	Under 50	50-100	101-500	Over 500	Totalt	Under 50	50-100	101-500	Over 500	Totalt
Humanistiske og estetiske fag	11	5	3	3	22	50	23	14	14	100
Lærerutdanning og utdanninger i pedagogikk	1	-	1	1	3	33	-	33	33	100
Mediefag	1	-	-	3	4	25	-	-	75	100
Økonomiske og administrative fag	5	4	5	6	20	25	20	25	30	100
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	10	7	19	8	44	23	16	43	18	100
Helse-, sosial- og idrettsfag	8	10	15	3	36	22	28	42	8	100
Primærnæringsfag	1	1	1	2	5	20	20	20	40	100
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	8	7	11	3	29	28	24	38	10	100
Uoppgitt fagfelt	-	-	1	-	1	-	-	100	-	100
<b>Sum</b>	<b>45</b>	<b>34</b>	<b>56</b>	<b>29</b>	<b>164</b>	<b>27</b>	<b>21</b>	<b>34</b>	<b>18</b>	<b>100</b>

Kilde: NSD

## 4 Utdanningstilbudet ved fagskolene

Antallet fagskoler med utdanning innenfor de ulike fagområdene har holdt seg relativt stabilt de siste årene: antallet fagområder det gis tilbud om, gikk fra 167 i 2013 til 161 i 2014 og opp igjen til 164 i 2015. Også fordelingen mellom fagområdene ser ut til å holde seg relativt stabil: Omtrent halvparten av fagskolene, 80 av 164, har tilbud innenfor tekniske fag og helse- og sosialfag (de tilsvarende tallene var 83 av 167 i 2013 og 79 av 161 i 2014). Det er også ganske mange tilbud innenfor samferdsels-, sikkerhets- og servicefag (29, dvs. 18 prosent), humanistiske og estetiske fag (22 – 13 prosent), samt økonomisk-administrative fag (20 – 12 prosent).

Selv om det fremdeles er mange fagskoler som bare tilbyr utdanning innenfor ett fagområde, har konsolideringen i sektoren ført til at det gjennomsnittlige antallet fagområder per skole har økt noe (jf. kap. 2); i snitt har hver fagskole utdanningstilbud på 1,7 fagområder, mot 1,5 i 2014. Dette, sammenholdt med at det nå er færre fagskoler i kategorien med færre enn 50 studenter, jf. kapittel 3, gjør at fagskolene i snitt er noe mindre sårbare for endringer i søkerens faglige interesser.

Forskjellen i faglig profil mellom offentlige og private fagskoler er stor: De private fagskolene har større faglig spredning enn de offentlige. De offentlige fagskolene er hovedsakelig konsentrert innenfor tekniske fag, helse- og sosialfag og samferdsels-, sikkerhets- og servicefag. Hele 82 prosent av de offentlige fagskoleutdanningene er innenfor disse tre fagområdene, jf. figur 4.1 og vedleggstabell V6 og V7, mens den tilsvarende andelen for de private er 52 prosent. Innenfor humanistiske og estetiske og økonomisk-administrative fag er derimot det private tilbudet dominerende.

Det er god geografisk spredning av tilbudet innenfor tekniske fag og helse- og sosialfag. Finnmark og Sogn og Fjordane er de eneste fylkene som mangler fagskoleutdanning i helse- og sosialfag. Skolene med tilbud innenfor samferdsels-, sikkerhets- og servicefag er også godt spredt geografisk.

Oslo og Akershus har samlet halvparten av fagskolene innenfor humanistiske og estetiske fag, og samtlige av disse er private, jf. vedleggstabell V7 og V8. Innenfor de økonomisk-administrative fagene har Oslo- og Akershusdominansen blitt noe svekket (ned fra 62 til 50 prosent), ved at det har blitt opprettet nye fagskoletilbud på området i andre fylker (tabell 4.1).

Antallet utdanningstilbud har holdt seg relativt stabilt (ned tre prosent) fra 2014 til 2015 (tabell 4.3), jf. kap. 5. Det betyr at tilbudet ikke har fulgt reduksjonen i studenttallene.

Når det gjelder omfang har andelen ettårige fagskoleutdanninger gått ned fra 54 prosent høsten 2014 til 46 prosent 2015. Med hensyn til de toårige utdanningene har det vært en ujevn utvikling i perioden, med økning fra 2013 til 2014 og så reduksjon fra 2014 til 2015. 28,5 prosent av fagskoleutdanningene høsten 2015 var toårige. Bare 13 av de vel 1300 fagskoletilbudene i 2015 er halvannetårige.

Nesten 80 prosent av de tekniske fagskoleutdanningene og 71 prosent av mediefagutdanningene er toårige. For de humanistiske og estetiske fagene er den tilsvarende andelen 46 prosent. De aller fleste halvårige fagskoleutdanningene er innenfor økonomiske og administrative fag –vel 70 prosent . Når det gjelder de ettårige utdanningene har andelen innenfor økonomi gått ned til 37 prosent. Det har videre vært store fluktuasjoner i tilbudsstrukturen på økonomiområdet i perioden 2013 til 2015. Noe av det kan forklares ved tapet av godkjenning for tidligere Folkeuniversitetet Mesterfagskolen AS, men det forklarer på langt nær alt (tabell 4.3).

Tabell 4.4 viser at selv om de fleste fagskoleutdanninger gis som stedbaserede tilbud, er det likevel en betydelig andel (23 prosent) som gis nettbasert eller som fjernundervisning. Omtrent en tredjedel, 32 prosent, av de tekniske fagskoleutdanningene ble gitt som fjern- eller nettbasertestudier i 2015; det samme gjaldt 23 prosent av de helse- og sosialfaglige utdanningene. Slike fleksible tilbud er viktige for å tilrettelegge for at studenter i ulike livssituasjoner kan ta fagskoleutdanning.

Tabell 4.1 Fagskoler etter fylke og fagområde i 2015. Antall.

	Hum.es.	Ped	Media	Øk.adm.	Tek	HS	Primær	SS	Uoppgitt	Totalt
Akershus	3	-	-	1	1	1	-	-	-	6
Aust-Agder	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2
Buskerud	-	-	-	-	1	2	-	-	-	3
Finnmark	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
Hedmark	1	-	-	1	1	1	1	-	-	5
Hordaland	1	-	-	1	3	2	1	1	-	9
Møre og Romsdal	1	-	-	-	2	1	-	2	-	6
Nordland	1	-	1	1	2	1	-	2	-	8
Nord-Trøndelag	-	-	-	-	3	1	-	1	-	5
Oppland	1	-	-	1	1	1	2	1	-	7
Oslo	8	1	2	9	6	5	-	8	1	40
Rogaland	1	1	-	1	6	5	-	3	-	17
Sogn og Fjordane	-	-	-	1	1	1	-	1	-	4
Sør-Trøndelag	1	-	-	1	4	3	1	3	-	13
Telemark	-	-	-	1	1	2	-	1	-	5
Troms	-	-	-	-	4	2	-	1	-	7
Vest-Agder	2	-	1	1	2	1	-	1	-	8
Vestfold	1	-	-	-	2	3	-	3	-	9
Østfold	1	1	-	1	2	3	-	-	-	8
<b>Sum</b>	<b>22</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>20</b>	<b>44</b>	<b>36</b>	<b>5</b>	<b>29</b>	<b>1</b>	<b>164</b>

Merknad: Tabellen viser antall fagskoler med utdanningstilbud innenfor et bestemt fagfelt. En fagskole kan ha utdanningstilbud innenfor flere fagfelt.

Kilde: NSD

Fagområdene i tabellen over er oppgitt i NUS-koder, det vil si kodene i Norsk standard for utdanningsgruppering, som forvaltes av SSB. Forkortelsene som brukes, er forklart i tabell 4.2 nedenfor:

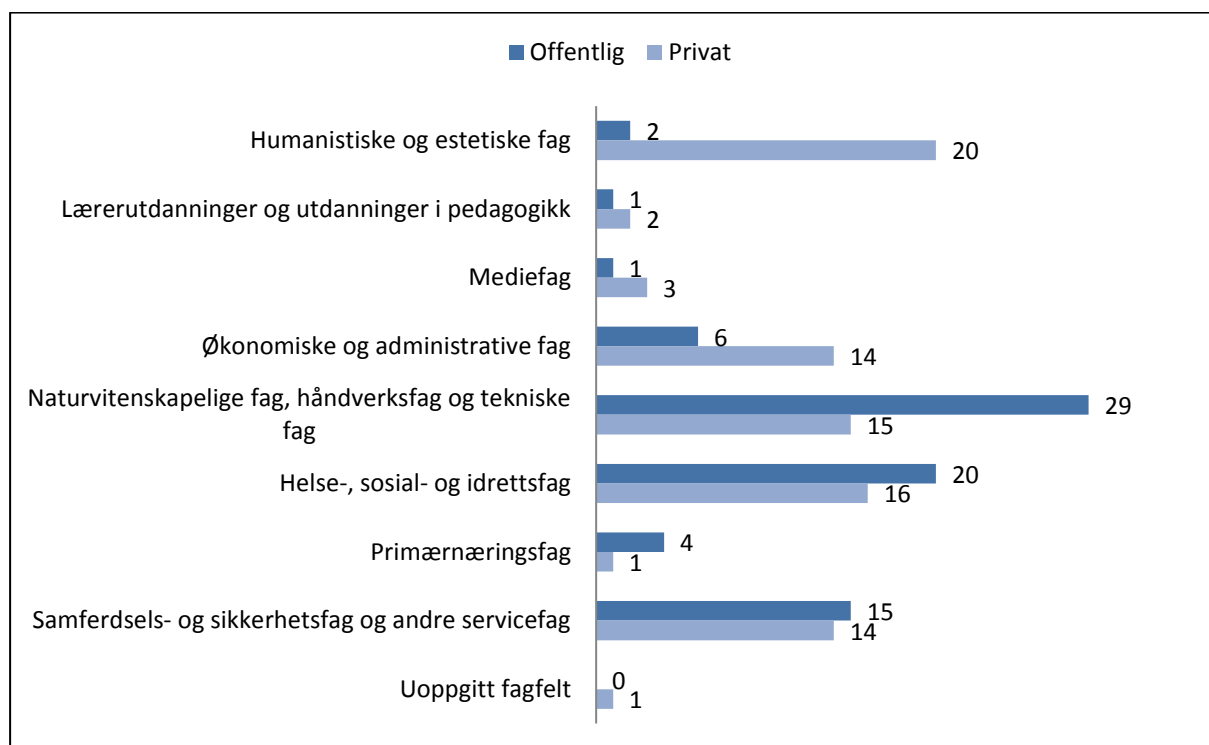
Tabell 4.2 Fagområder etter NUS-koder.

Humanistiske og estetiske fag	Hum.es.
Utdanninger i pedagogikk	Ped
Mediefag	Media
Økonomiske og administrative fag	Øk.adm.
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	Tek
Helse-, sosial- og idrettsfag	HS
Primærnæringsfag	Primær
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	SS
Uoppgitt fagfelt	Uoppgitt

Merknad: Hoved-NUS-kategorien som her har navnet Mediefag, kalles vanligvis "Samfunnsfag og juridiske fag". I omtalen av fagskoleutdanning er det mer opplysende å bruke "Mediefag" som navn på denne kategorien, da alle fagskoleutdanningene som faller inn under den, er i mediefag. Likeledes er det mest opplysende å bruke navnet "utdanninger i pedagogikk" fremfor det fulle kategorinavnet "Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk", da det ikke forekommer lærerutdanninger blant fagskoleutdanningene.



Figur 4.1 Offentlige og private fagskoler etter fagområde, 2015. Antall.



Kilde: NSD

Tabell 4.3 Utdanningstilbud etter fagområde og varighet, høst 2013–2015. Antall.

Høst 2013						
	½ år	1 år	1 ½ år	2 år	Øvrige	Totalt
Humanistiske og estetiske fag	14	48	-	67	-	129
Utdanninger i pedagogikk	-	1	-	-	-	1
Mediefag	8	7	-	27	-	42
Økonomiske og administrative fag	715	49	13	10	2	789
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	15	49	5	212	4	285
Helse-, sosial- og idrettsfag	5	179	-	5	2	191
Primærnæringsfag	2	5	1	3	-	11
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	9	10	2	19	14	54
<b>Sum</b>	<b>768</b>	<b>348</b>	<b>21</b>	<b>343</b>	<b>22</b>	<b>1502</b>

**Høst 2014**

	½ år	1 år	1 ½ år	2 år	Øvrige	Totalt
Humanistiske og estetiske fag	21	61	-	100	-	182
Utdanninger i pedagogikk	-	2	-	-	-	2
Mediefag	1	7	-	24	-	32
Økonomiske og administrative fag	140	386	8	14	3	551
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	13	46	3	249	3	314
Helse-, sosial- og idrettsfag	11	186	-	5	1	203
Primærnæringsfag	1	8	1	1	-	11
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	10	11	2	20	1	44
Uoppgitt fagfelt	-	26	-	1	-	27
<b>Sum</b>	<b>197</b>	<b>733</b>	<b>14</b>	<b>414</b>	<b>8</b>	<b>1366</b>

**Høst 2015**

	½ år	1 år	1 ½ år	2 år	Øvrige	Totalt
Humanistiske og estetiske fag	27	55	-	71	-	153
Utdanninger i pedagogikk	2	2	-	-	-	4
Mediefag	-	7	-	17	-	24
Økonomiske og administrative fag	223	229	8	10	1	471
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	15	48	2	250	2	317
Helse-, sosial- og idrettsfag	24	238	-	5	-	267
Primærnæringsfag	2	12	1	3	-	18
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	22	22	2	21	1	68
Uoppgitt fagfelt	-	1	-	-	-	1
<b>Sum</b>	<b>315</b>	<b>614</b>	<b>13</b>	<b>377</b>	<b>4</b>	<b>1323</b>

Merknad: Kategorien ”øvrige” omfatter ulike deltidstilbud, hovedsakelig tilsvarende to år på fulltid (120 fagskolepoeng), men også noen ettårige (60 fagskolepoeng).

Mange ettårige utdanninger som gis på deltid over to år, f. eks. innenfor helse-, sosial- og idrettsfag, er i denne tabellen registrert som toårige.

Kilde: NSD

Tabell 4.4 Utdanningstilbud fordelt på utdanningsform og fagfelt på sektornivå, 2015. Antall.

	Vår		Høst	
	Stedbasert undervisning	Fjernundervisning/ nettbaserte- studier	Stedbasert undervisning	Fjernundervisning/ nettbaserte- studier
Humanistiske og estetiske fag	100	16	102	12
Utdanninger i pedagogikk	2	1	2	1
Mediefag	11	3	11	2
Økonomiske og administrative fag	130	29	133	28
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	180	89	189	87
Helse-, sosial- og idrettsfag	119	38	136	40
Primærnæringsfag	14	3	14	4
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	37	5	44	6
Uoppgitt fagfelt	2	-	1	-
<b>Sum</b>	<b>595</b>	<b>184</b>	<b>632</b>	<b>180</b>

Kilde: NSD



## 5 Fagskolestudentene

Det var i alt 15 339 fagskolestudenter i 2015, en nedgang sammenlignet med 2014. Nedgangen er imidlertid ikke så stor som det kan synes, da en del av den (vel 300 studenter) skyldes bedre kvalitetssikring ved NSD av de innrapporterte dataene. Tidligere feilrapporterte studenter og utdanninger er nå tatt ut av statistikken.

Tendensen med ulik utvikling for offentlig og privat fagskoleutdanning fortsatte i 2015: De offentlige fagskolene hadde en vekst på vel 10 prosent i perioden 2013-2015, mens studenttallet ved de private har gått ned med 13 prosent det siste året. Dette skyldes spesielt at antallet private fagskoler har gått ned siste år.

Nedgangen i studenttall ved de private fagskolene i Oslo har fortsatt i 2015, om enn ikke så sterkt som i foregående år, samtidig som studenttallet i offentlig fagskoleutdanning har holdt seg stabilt. Oslos andel av landets fagskolestudenter har også fortsatt å synke, fra 29 prosent i 2013 til 25 i 2014 og snau 20 prosent i 2015. For øvrig varierer utviklingen i antallet fagskolestudenter fra fylke til fylke. Flere fylker har hatt en nedgang i antallet studenter ved private fagskoler fra 2014 til 2015, etter oppgang året før, for eksempel Hedmark, Hordaland, Nordland, Rogaland, Sør-Trøndelag, Telemark og Vestfold. Tross nedgangen i studenttall totalt sett er det flere fylker som har hatt vekst i perioden 2013-15. Det gjelder Finnmark, Nord-Trøndelag, Oppland, Sogn og Fjordane, Telemark og Troms (se tabell 5.1).

Forholdet mellom privat og offentlig fagskoleutdanning varierer også fra fylke til fylke: I Akershus er 89 prosent av fagskolestudentene ved private fagskoler<sup>2</sup>, i Vestfold 63 prosent, i Sør-Trøndelag gjelder dette 60 prosent og i Rogaland 53 prosent. Derimot er samtlige fagskolestudenter i Finnmark, Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane og 65 prosent av dem i Hordaland ved offentlige fagskoler.

---

<sup>2</sup> Akershus fylkeskommune tilbyr fagskoleutdanning i samarbeid med Oslo og Oppland. Og utdanningstilbud tilbys ved campus i Akershus, mens fagskolene formelt er i Oslo og Oppland fylkeskommunes eierskap.

Fagområdet naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag holder stand som det mest populære blant fagskolestudentene, og studenttallet på dette fagområdet har økt i perioden. I tillegg har andelen økt, fra 41 prosent i 2012, 43 prosent i 2013, 45 prosent i 2014 og 48 prosent i 2015. Andre fagområder med en relativt stor andel av fagskolestudentene er helse-, sosial- og idrettsfag (18 prosent, opp fra 15 i 2013 og 17 i 2014) og humanistiske og estetiske fag (snaue 12 prosent), jf. figur 5.1.

Tross at nedgangen i antall studenter ved de humanistiske og estetiske fagene har fortsatt, har de med det klart å holde på samme andel studenter som i 2014.

Med 62 prosent menn og 38 prosent kvinner er kjønnsfordelingen blant fagskolestudentene omvendt av den vi finner i høyere utdanning. Andelen menn har til og med økt litt: fordelingen var 60-40 i både 2012 og 2013 og 61-39 i 2014. Økningen i andelen mannlige studenter henger mest sannsynlig sammen med økningen i studenttall i naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag. Kjønnsfordelingen innenfor de ulike fagområdene følger tradisjonelle mønstre, og på tre fagområder er omtrent alle studentene av samme kjønn. Det gjelder naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag, der 94 prosent av studentene er menn (som i 2013 og 2014), samt helse-, sosial- og idrettsfag og pedagogikk, med henholdsvis 89 og 88 prosent kvinner. Andre fagområder der ett kjønn dominerer, er samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag med 80 prosent mannlige studenter, mot 77 i 2014, og humanistiske og estetiske fag med 70 prosent kvinnelige studenter. I primærnæringsfagene har andelen kvinnelige studenter falt med hele ti prosentpoeng, til 55 prosent, slik at det nå har blitt fagområdet med best kjønnsbalanse.

73 prosent av alle mannlige fagskolestudenter er i 2014 registrert på utdanninger innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag (opp fra 68 prosent i 2013 og 69 i 2014), mens 43 prosent av de kvinnelige fagskolestudentene er på helse-, sosial- og idrettsfag (opp fra 36 prosent i 2013 og 41 i 2014). De kvinnelige fagskolestudentene har dermed noe større faglig spredning enn sine mannlige kolleger, som har ett dominerende fagområde. Blant kvinnene er humanistiske og estetiske fag og økonomisk-administrative fag også populære, med 21 prosent av studentene hver. Se tabell 5.3.

Det er relativt stor aldersspredning blant fagskolestudentene. Omtrent halvparten er i aldersgruppen 21 til 30 år, og 22 prosent er mellom 36 og 50 år (som i 2013 og 2014). Se tabell 5.5. Det viser at fagskoleutdanning både er attraktiv som førstegangsutdanning og som videreutdanning senere i livet. Tatt i betraktning at fagskoleutdanning oftest bygger på fagbrev, er det mange svært unge fagskolestudenter. At hele ti prosent er tjue år eller yngre er for departementet noe pussig. I denne aldersgruppen er 33 prosent av studentene på medie-fag, 31 prosent av dem på humanistiske og estetiske fag, og 22 prosent av studentene på samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag.

I den andre enden av aldersskalaen finner vi at de tre fagområdene med flest studenter i aldersgruppen 36 år eller eldre er helse-, sosial- og idrettsfag, naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag og økonomisk-administrative fag. Andelen godt voksne studenter er høyest innenfor helse-, sosial- og idrettsfag: der er hele 60 prosent av studentene

36 år eller eldre – og hovedsakelig kvinner. Aldersmedianen for fagskolestudentene er 28 år, mot 27 i 2013 og 2014 (tabell 5.6).

Andelen utenlandske fagskolestudenter har holdt seg stabilt på to prosent, og den er høyere i privat enn i offentlig fagskoleutdanning, jf. tabell 5.6. Til sammenligning har vel ti prosent av alle studenter i høyere utdanning utenlandsk statsborgerskap .

Som i 2014 var området naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag det som hadde flest utenlandske fagskolestudenter: 29 prosent av de utenlandske studentene var på dette fagområdet, hvorav 58 prosent svenske (tabell 5.8).

Nesten en tredjedel av alle utenlandske fagskolestudenter er svenske. Ellers er det kun få studenter fra hvert av de øvrige landene. Fagskolene med høyest andel utenlandske studenter (tabell 5.9) er Hald internasjonale senter (41 prosent, opp fra 34 i 2014), Pilot Flyskole (opp fra 22 til 32 prosent fra 2014 til 2015), og Frelsesarmeens offisersskole, svakt opp fra 29 prosent i 2014 til 31 prosent i 2015.

Ikke alle begynner på fagskoleutdanning rett etter videregående opplæring eller yrkespraksis. Faktisk er det et økende antall studenter og kandidater fra høyere utdanning som begynner på fagskoleutdanning (tabell 5.10). Andelen fagskolestudenter som har bakgrunn fra høyere utdanning, har økt jevnt med ett prosentpoeng per år de siste årene, fra ni prosent i 2012, ti i 2013, elleve i 2014 og tolv i 2015. Andelen er størst innenfor primærnæringsfag.

Mange tar høyere utdanning etter endt fagskoleutdanning. Av studentene som avsluttet en fagskoleutdanning i 2013, hadde 17 prosent begynt på en høyere utdanning innen høsten 2015. For dem som avsluttet i 2014 og 2015, er andelen henholdsvis 13 og 9 prosent. Se tabell 5.11.

Av dem som tar høyere utdanning etter avsluttet fagskoleutdanning, er det flest innenfor humanistiske og estetiske fag og mediefag. Dataene sier ikke om studentene som begynner i høyere utdanning etter avsluttet fagskoleutdanning, fortsetter innenfor samme fagområde eller om den høyere utdanningen er på et helt annet felt.

Enkelte private fagskoler har inngått avtaler om at studentene med avsluttet toårig utdanning kan få direkte overgang til tredje året av en bachelorgrad ved et universitet eller en høyskole i utlandet. Studentene som tar høyere utdanning i utlandet etter avsluttet fagskoleutdanning, er ikke medregnet i tabell 5.11, da den gjelder overgang til høyere utdanning i Norge.

Tabell 5.1 Fagskolestudenter ved offentlige og private fagskoler, etter fylke 2013-2015. Antall.

	2013			2014			2015		
	Offentlig	Privat	Totalt	Offentlig	Privat	Totalt	Offentlig	Privat	Totalt
Akershus	159	2039	2198	177	1729	1906	205	1650	1855
Aust-Agder	149	36	185	135	38	173	158	-	158
Buskerud	332	230	562	343	207	550	374	141	515
Finnmark	16	-	16	16	-	16	39	-	39
Hedmark	122	74	196	142	103	245	145	49	194
Hordaland	1186	575	1761	1254	802	2056	1185	634	1819
Møre og Romsdal	454	55	509	469	48	517	409	49	458
Nordland	279	79	358	307	85	392	263	51	314
Nord-Trøndelag	324	-	324	358	-	358	385	-	385
Oppland	723	38	761	798	34	832	833	32	865
Oslo	639	3710	4349	715	2633	3348	745	2271	3016
Rogaland	737	730	1467	715	826	1541	680	757	1437
Sogn og Fjordane	144	-	144	158	-	158	208	-	208
Sør-Trøndelag	415	490	905	398	731	1129	436	653	1089
Telemark	289	108	397	336	131	467	471	103	574
Troms	355	2	357	360	39	399	394	12	406
Vest-Agder	311	315	626	344	319	663	366	396	762
Vestfold	274	404	678	273	638	911	285	492	777
Østfold	393	140	533	449	130	579	463	113	576
<b>Sum</b>	<b>7301</b>	<b>9025</b>	<b>16326</b>	<b>7747</b>	<b>8493</b>	<b>16240</b>	<b>8044</b>	<b>7403</b>	<b>15447</b>

Merknad: Tabellen viser antallet registrerte studenter fordelt på fylke og offentlig og privat utdanning. Studenten er knyttet til fylket studiestedet befinner seg i. Tabellen gjelder 15 339 enkeltindivid, hvorav 15 234 er registrert ved én utdanning og institusjon og 105 er registrert på mer enn ett utdanningstilbud. Av de sistnevnte er 3 personer registrert på tre utdanningstilbud.

Kilde: NSD



Tabell 5.2 Fagskolestudenter fordelt på fagfelt, offentlig og privat. 2013-2015.  
Antall.

	2013			2014			2015		
	Offentlig	Privat	Totalt	Offentlig	Privat	Totalt	Offentlig	Privat	Totalt
Humanistiske og estetiske fag	23	2431	2454	22	2008	2030	14	1768	1782
Utdanninger i pedagogikk	-	-	-	-	-	-	24	-	24
Mediefag	20	581	601	21	313	334	24	231	255
Økonomiske og administrative fag	64	2345	2409	59	1418	1477	68	1681	1749
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	5433	1657	7090	5818	1286	7104	6011	1403	7414
Helse-, sosial- og idrettsfag	1012	1543	2555	995	1782	2777	1038	1787	2825
Primærnæringsfag	77	36	113	85	25	110	132	24	156
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	672	432	1104	747	582	1329	733	431	1164
Uoppgitt fagfelt	-	-	-	-	1079	1079	-	78	78
<b>Sum</b>	<b>7301</b>	<b>9025</b>	<b>16326</b>	<b>7747</b>	<b>8493</b>	<b>16240</b>	<b>8044</b>	<b>7403</b>	<b>15447</b>

Merknad: Tabellen gjelder 15 339 enkeltindivid, hvorav 15 234 er registrert ved én utdanning og institusjon og 105 er registrert ved mer enn ett utdanningstilbud. Av de sistnevnte er 3 registrert på tre ulike utdanningstilbud.

Kilde: NSD

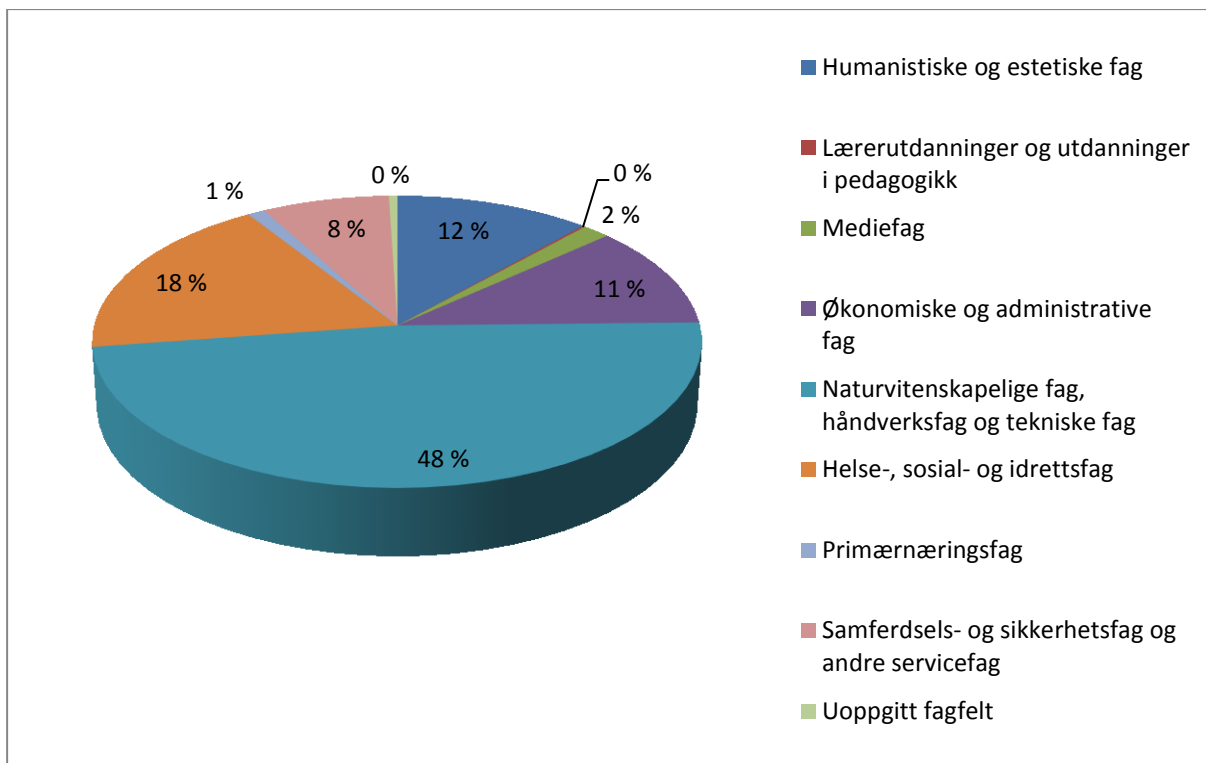
Tabell 5.3 Fagskolestudenter etter fagfelt og kjønn i 2015. Antall og andel.

	Menn		Kvinner		Totalt
	Antall	Andel	Antall	Andel	
Humanistiske og estetiske fag	537	30	1245	70	1782
Utdanninger i pedagogikk	3	13	21	88	24
Mediefag	167	65	88	35	255
Økonomiske og administrative fag	529	30	1220	70	1749
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	6974	94	440	6	7414
Helse-, sosial- og idrettsfag	297	11	2528	89	2825
Primærnæringsfag	70	45	86	55	156
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	932	80	232	20	1164
Uoppgitt fagfelt	28	36	50	64	78
<b>Sum</b>	<b>9537</b>	<b>62</b>	<b>5910</b>	<b>38</b>	<b>15447</b>

Merknad: Tabellen gjelder 15 339 enkeltindivid, hvorav 15 234 er registrert ved én utdanning og institusjon og 105 er registrert ved mer enn ett utdanningstilbud. Av de sistnevnte er 3 registrert på tre ulike utdanningstilbud.

Kilde: NSD

Figur 5.1 Andel fagskolestudenter per fagfelt. 2015.



Kilde: NSD

Tabell 5.4 Fagskolestudenter etter kjønn og fylke i 2015. Antall og andel.

	Menn		Kvinner		Totalt
	Antall	Andel	Antall	Andel	
Akershus	262	36	475	64	737
Aust-Agder	194	78	54	22	248
Buskerud	361	59	252	41	613
Finnmark	124	63	72	37	196
Hedmark	224	56	176	44	400
Hordaland	1368	69	624	31	1992
Møre og Romsdal	511	74	184	26	695
Nordland	348	60	228	40	576
Nord-Trøndelag	204	65	112	35	316
Oppland	400	67	200	33	600
Oslo	1472	52	1360	48	2832
Rogaland	1062	66	541	34	1603
Sogn og Fjordane	204	76	65	24	269
Svalbard	3	75	1	25	4
Sør-Trøndelag	900	64	504	36	1404
Telemark	323	64	184	36	507
Troms	273	70	117	30	390
Vest-Agder	459	70	200	30	659
Vestfold	451	65	244	35	695
Østfold	394	55	317	45	711
<b>Sum</b>	<b>9537</b>	<b>62</b>	<b>5910</b>	<b>38</b>	<b>15447</b>

Merknad: Tabellen viser antall studenter fordelt på fylke. Studenten er knyttet til det fylket studiestedet befinner seg i dersom de går på et stedbasert tilbud. Studenten er knyttet til det fylket de bor i dersom de går på et fjernundervisningstilbud. Dersom det i sistnevnte tilfelle mangler postnummer på studenten, er studenten knyttet til studiested.

Kilde: NSD

Tabell 5.5 Fagskolestudenter etter alder og fagfelt i 2015. Antall.

	Under 18	18-20	21-25	26-30	31-35	36-50	Over 50	Totalt
Humanistiske og estetiske fag	7	551	778	183	83	123	56	1781
Utdanninger i pedagogikk	-	-	3	-	2	13	6	24
Mediefag	-	84	134	23	8	5	-	254
Økonomiske og administrative fag	-	61	385	399	291	504	90	1730
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	-	494	2704	1741	1039	1290	114	7382
Helse-, sosial- og idrettsfag	-	27	336	386	374	1270	378	2771
Primærnæringsfag	-	20	34	24	21	45	12	156
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	-	252	445	194	110	137	25	1163
Uoppgitt fagfelt	1	28	29	7	8	3	2	78
<b>Sum</b>	<b>8</b>	<b>1517</b>	<b>4848</b>	<b>2957</b>	<b>1936</b>	<b>3390</b>	<b>683</b>	<b>15339</b>
<b>Relativ fordeling</b>	<b>0</b>	<b>10</b>	<b>32</b>	<b>19</b>	<b>13</b>	<b>22</b>	<b>4</b>	<b>100</b>

Merknad: Tabellen viser antallet distinkte studenter (enkeltindivider) etter alder og fagfelt.

Kilde: NSD

Tabell 5.6 Studentprofil, offentlige og private fagskoler, 2013–2015.

	2013			2014			2015		
	Kvinneandel	Aldersmedian	Andel utenlandske studenter	Kvinneandel	Aldersmedian	Andel utenlandske studenter	Kvinneandel	Aldersmedian	Andel utenlandske studenter
Offentlig	18	28	0	17	27	1	17	27	1
Privat	58	27	4	57	27	3	61	28	4
<b>Totalt</b>	<b>40</b>	<b>27</b>	<b>2</b>	<b>38</b>	<b>27</b>	<b>2</b>	<b>38</b>	<b>28</b>	<b>2</b>

Kilde: NSD

Tabell 5.7 Studenter etter statsborgerskap, 2013–2015. Antall.

	Norsk statsborgerskap			Annet statsborgerskap			Totalt		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
<b>Sum</b>	<b>15851</b>	<b>15829</b>	<b>15005</b>	<b>357</b>	<b>300</b>	<b>334</b>	<b>16208</b>	<b>16129</b>	<b>15339</b>

Merknad: Tabellen viser antall distinkte studenter (enkeltindivider) fordelt etter statsborgerskap.

Kilde: NSD

Tabell 5.8 Topp ti utenlandske statsborgerskap blant fagskolestudentene i 2015, etter fagfelt.

	Hum.es.	Media	Øk.adm.	Tek	HS	Primær	SS	Uoppgitt	Totalt
Sverige	11	4	3	57	9	1	13	2	100
Filippinene	3	-	1	4	14	-	1	-	23
Finland	1	-	-	2	1	-	13	-	17
Island	9	-	1	3	3	-	1	-	17
Polen	3	1	2	2	3	1	2	-	14
Danmark	4	2	1	2	2	-	2	-	13
Russland	5	-	1	-	1	-	2	-	9
Storbritannia	3	-	-	5	-	-	-	-	8
Brasil	4	-	-	-	1	-	-	-	5
Eritrea	-	-	-	3	2	-	-	-	5
Øvrige	57	7	-	20	27	2	8	2	123
Uoppgitt / Ukjent	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Sum</b>	<b>100</b>	<b>14</b>	<b>9</b>	<b>98</b>	<b>63</b>	<b>4</b>	<b>42</b>	<b>4</b>	<b>334</b>

Kilde: NSD

Tabell 5.10 Fagskoler med høy andel utenlandske studenter i 2013-2015. Prosent.

	2013	2014	2015
Hald Internasjonale Senter	33	34	41
Pilot Flyskole	-	22	32
Frelsesarmeens offiserskole	57	29	31
Nordland kunst- og filmfagskole	0	11	23
European Helicopter Center AS	11	10	19
Fagskolen Troms, avd. Harstad tekniske fagskole	24	20	17
Fabrikken Asker Kunstfagskole	4	0	17
AOF Hordaland - Sogn og Fjordane	5	20	16
Centric IT Academy	6	4	14
Fashion Mode AS	-	-	12
Bergeland videregående skole	3	6	12
Lofoten reiselivfagskole	-	-	11
Norwegian Drilling Academy AS, NORTRAIN	0	8	11
Vea - Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører	0	3	10

Merknad: Tabellen viser andelen studenter med utenlandsk statsborgerskap av totalt antall aktive studenter ved fagskolene med over 10 prosent utenlandske studenter i 2015. Tall for høstsemesteret. Personer med ukjent statsborgerskap er regnet som utenlandske.

Kilde: NSD

Tabell 5.11 Fagskolestudenter tidligere registrert ved universitet eller høyskole, 2013–2015. Antall og andel.

	2013			2014			2015		
	Studenter	Herav tidl. reg. uh	Andel	Studenter	Herav tidl. reg. uh	Andel	Studenter	Herav tidl. reg. uh	Andel
Humanistiske og estetiske fag	2454	458	19	2030	390	19	1782	382	21
Utdanninger i pedagogikk	-	-	-	-	-	-	24	5	21
Mediefag	601	141	23	334	73	22	255	51	20
Økonomiske og administrative fag	2409	305	13	1477	261	18	1749	346	20
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	7090	497	7	7104	550	8	7414	599	8
Helse-, sosial- og idrettsfag	2555	177	7	2777	246	9	2825	302	11
Primærnæringsfag	113	18	16	110	16	15	156	39	25
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	1104	92	8	1329	127	10	1164	132	11
Uoppgitt fagfelt	-	-	-	1079	64	6	78	17	22
<b>Sum</b>	<b>16326</b>	<b>1688</b>	<b>10</b>	<b>16240</b>	<b>1727</b>	<b>11</b>	<b>15447</b>	<b>1873</b>	<b>12</b>

Merknad: Tabellen tar utgangspunkt i antallet aktive fagskolestudenter i høstsemesteret for et gitt år. Hvor mange av dem som var registrert ved et universitet eller en høyskole semesteret før eller tidligere, er funnet ved hjelp av fødselsnummeret.

Kilde: NSD

Tabell 5.12 Fagskolekandidater senere registrert ved universitet eller høyskole, 2013–2015. Antall og andel.

	2013			2014			2015		
	Kandidater	Herav senere reg. uh	Andel	Kandidater	Herav senere reg. uh	Andel	Kandidater	Herav senere reg. uh	Andel
Humanistiske og estetiske fag	1538	498	32	1275	346	27	1041	194	19
Mediefag	251	68	27	235	60	26	228	54	24
Økonomiske og administrative fag	955	128	13	1246	127	10	1332	90	7
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	1970	254	13	2161	251	12	2216	172	8
Helse-, sosial- og idrettsfag	743	66	9	847	46	5	924	27	3
Primærnæringsfag	46	9	20	68	5	7	69	2	3
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	631	49	8	780	42	5	642	23	4
Uoppgitt fagfelt	-	-	-	21	-	0	107	12	11
<b>Sum</b>	<b>6134</b>	<b>1072</b>	<b>17</b>	<b>6633</b>	<b>877</b>	<b>13</b>	<b>6559</b>	<b>574</b>	<b>9</b>

Merknad: Tabellen viser antallet personer med bestått fagskoleutdanning per år, vår og høst. Hvor mange av disse som var registrert ved et universitet eller en høyskole samme semester eller senere, er funnet ved hjelp av fødselsnummer.

Kilde: NSD

## 6 Opptaksgrunnlag

Opptak til fagskoleutdanning krever fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse (REA<sup>3</sup>). Yrkesfaglig kompetanse (YRK<sup>4</sup>) er den vanlige veien inn i fagskolene, slik generell studiekompetanse (GSK<sup>5</sup>) er den vanligste veien inn på universiteter og høyskoler. En rekke fagskoleutdanninger gir grunnlag for å søke om mesterbrev<sup>6</sup>.

Høsten 2015 ble det tatt opp 8 431 studenter til norske fagskoler, mot 9 561 i 2013. Det er en nedgang på om lag 12 prosent.

Mellom 2013 og 2015 har det vært en merkbar økning i antall studenter som ble tatt opp på grunnlag av realkompetanse, fra 758 i 2013 til 918 i 2015. Andelen som tas opp på grunnlag av realkompetanse utgjør likevel kun om lag 10 prosent av det samlede opptaket (tabell 6.3).

Opptak på bakgrunn av generell studiekompetanse har hatt en betydelig nedgang med 30 prosent fra 2014 til 2015. Mens opptak på bakgrunn av yrkesfaglig kompetanse har vært omtrent uendret. Annet opptaksgrunnlag har gått opp med om lag 3 prosent.

---

<sup>3</sup> REA: Realkompetanse – personer som ikke har fullført videregående opplæring eller tilfredsstillende andre formelle opptakskrav, kan søke på grunnlag av realkompetanse fra annen utdanning, yrkeserfaring, frivillig arbeid etc..

<sup>4</sup> YRK: Yrkesfaglig kompetanse – personer som søker på grunnlag av yrkesfaglig utdanning og relevante fagbrev.

<sup>5</sup> GSK: Generell studiekompetanse – kvalifikasjon for opptak til høyere utdanning. Man kan oppnå generell studiekompetanse på ulike måter:

- Studieforbereende utdanningsprogram fra videregående opplæring (inkl. studieforbereende på 3. år på yrkesfag).
- Fag-/svennebrev pluss ett år teoretisk påbygning (i norsk, matematikk, naturfag, samfunnsfag, historie, engelsk).
- 23/5-modellen (søkere på minimum 23 år kan få GSK på bakgrunn av 5 års utdanning og/eller yrkeserfaring og de seks fagene nevnt ovenfor).

<sup>6</sup> [https://utdanning.no/tema/nyttig\\_informasjon/mesterutdanning](https://utdanning.no/tema/nyttig_informasjon/mesterutdanning)

I 2015 ble om lag 17 prosent av studentene tatt opp på bakgrunn av GSK, andelen var omtrent lik i 2014. Opptak på bakgrunn av yrkesfaglig kompetanse har gått opp fra om lag 66 prosent til om lag 68 prosent av totalopptaket. Andelen med annet opptaksgrunnlag har gått ned til om lag 5 prosent, fra 7 prosent i 2014 (tabell 6.3).

Ser en på opptaksgrunnlaget for alle aktive fagskolestudenter i 2015 tas prosentvis flest opp på bakgrunn av yrkesfaglig bakgrunn i Aust-Agder (90 prosent), og færrest i Oslo (49 prosent), (tabell 6.1). Østfold, Vestfold og Akershus tar prosentvis opp desidert flest på realkompetansebakgrunn, henholdsvis 16 og 19 prosent. Oslo (32 prosent) og Akershus (27 prosent) tar opp prosentvis flest på bakgrunn av generell studiekompetanse, med Hordaland (21 prosent) og Vest-Agder (21 prosent) like bak.

Ser vi på opptaksgrunnlaget på de ulike fagområdene, er drøyt 86 prosent av fagskolestudentene på naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag (Tek) tatt opp på grunnlag av yrkesfaglig kompetanse eller realfagskompetanse (tabell 6.2). Det samme gjelder for 89 prosent av studentene ved helse-, sosial og idrettsfag (HS). Innenfor humanistiske og estetiske fag (Hum.es.) er derimot 42 prosent tatt opp på bakgrunn av GSK, tilsvarende tall for mediefag (Media) er 53 prosent. På økonomisk-administrative fag (øk.adm.) er det forholdsvis mange som blir tatt opp på bakgrunn av realkompetanse (25 prosent), mens det er ganske likt hvor mange som blir tatt opp på bakgrunn av GSK og yrkesfag på dette området.



Tabell 6.1 Fagskolestudenter etter opptaksgrunnlag, fordelt på fylke, 2013-2015.  
Antall.

	GSK			REA			YRK			ANN			Totalt		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Akershus	333	211	197	125	83	126	404	431	414	4	-	-	866	725	737
Aust-Agder	26	21	14	5	2	9	239	250	224	-	1	1	270	274	248
Buskerud	74	65	60	65	78	75	583	533	474	5	2	4	727	678	613
Finnmark	17	22	18	15	13	14	108	107	163	1	2	1	141	144	196
Hedmark	53	45	46	36	25	16	275	327	324	29	34	14	393	431	400
Hordaland	377	620	409	99	97	98	1391	1446	1445	75	49	40	1942	2212	1992
Møre og Romsdal	150	68	76	73	55	45	493	629	573	13	3	1	729	755	695
Nordland	114	114	87	52	53	62	477	481	417	8	12	10	651	660	576
Nord-Trøndelag	33	44	35	7	10	13	235	238	264	2	3	4	277	295	316
Oppland	59	66	61	14	17	20	444	464	518	3	4	1	520	551	600
Oslo	1106	1456	909	301	437	364	2492	1105	1386	189	173	173	4088	3171	2832
Rogaland	179	165	187	148	131	131	1014	1098	1105	243	273	180	1584	1667	1603
Sogn og Fjordane	20	20	25	11	10	25	214	197	216	4	4	3	249	231	269
Svalbard	3	-	1	-	-	-	3	2	3	-	-	-	6	2	4
Sør-Trøndelag	173	428	240	73	83	58	708	672	807	268	276	299	1222	1459	1404
Telemark	40	27	27	36	37	70	354	377	391	12	16	19	442	457	507
Troms	38	39	32	13	23	37	271	317	316	2	2	5	324	381	390
Vest-Agder	171	145	135	51	39	57	383	423	462	1	-	5	606	607	659
Vestfold	114	105	53	49	155	151	396	506	453	38	50	38	597	816	695
Østfold	127	89	82	103	115	124	450	517	504	12	3	1	692	724	711
<b>Sum</b>	<b>3207</b>	<b>3750</b>	<b>2694</b>	<b>1276</b>	<b>1463</b>	<b>1495</b>	<b>10934</b>	<b>10120</b>	<b>10459</b>	<b>909</b>	<b>907</b>	<b>799</b>	<b>16326</b>	<b>16240</b>	<b>15447</b>

Merknad: Tabellen viser antall studenter fordelt på fylke. Studenten er knyttet til det fylket studiestedet befinner seg i dersom de går på et stedbasert tilbud. Studenten er knyttet til det fylket de bor i dersom de går på et fjernundervisningstilbud. Dersom det i sistnevnte tilfelle mangler postnummer på studenten, er studenten knyttet til studiested.

Kilde: NSD

Tabell 6.2 Fagskolestudenter etter opptaksgrunnlag fordelt på fagfelt, 2013-2015.  
Antall.

	GSK			REA			YRK			ANN			Totalt		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Hum.es.	903	1463	748	318	305	294	959	95	574	274	167	166	2454	2030	1782
Ped	-	-	-	-	-	-	-	-	24	-	-	-	-	-	24
Media	279	298	135	8	25	2	311	5	118	3	6	-	601	334	255
Øk.adm.	991	691	605	398	398	443	949	326	653	71	62	48	2409	1477	1749
Tek	679	615	673	252	187	193	5707	6062	6166	452	240	382	7090	7104	7414
HS	60	339	305	198	315	365	2295	2109	2138	2	14	17	2555	2777	2825
Primær	19	20	18	1	3	9	93	87	129	-	-	-	113	110	156
SS	276	322	210	101	190	189	620	709	657	107	108	108	1104	1329	1164
Uoppgitt	-	2	-	-	40	-	-	727	-	-	310	78	-	1079	78
<b>Sum</b>	<b>3207</b>	<b>3750</b>	<b>2694</b>	<b>1276</b>	<b>1463</b>	<b>1495</b>	<b>10934</b>	<b>10120</b>	<b>10459</b>	<b>909</b>	<b>907</b>	<b>799</b>	<b>16326</b>	<b>16240</b>	<b>15447</b>

Kilde: NSD

Tabell 6.3 Fagskolestudenter ved studiestart, fordelt på alder og opptaksgrunnlag, 2013-2015. Antall.

	GSK						REA					
	2013		2014		2015		2013		2014		2015	
	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst
Under 18	1	3	-	3	-	1	2	2	-	3	-	2
18-20	261	490	270	621	58	366	18	94	51	98	25	97
21-25	472	675	435	805	170	603	63	209	217	241	57	197
26-30	169	276	172	306	126	320	44	111	103	143	78	136
31-35	112	159	91	171	71	177	33	92	65	116	71	139
36-50	195	223	170	321	112	243	95	198	162	226	115	273
Over 50	26	52	25	65	21	42	15	52	21	79	30	74
<b>Sum</b>	<b>1236</b>	<b>1878</b>	<b>1163</b>	<b>2292</b>	<b>558</b>	<b>1752</b>	<b>270</b>	<b>758</b>	<b>619</b>	<b>906</b>	<b>376</b>	<b>918</b>

	YRK						ANN					
	2013		2014		2015		2013		2014		2015	
	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst
Under 18	-	3	1	4	-	-	-	5	1	5	-	4
18-20	30	962	37	504	248	674	16	129	8	123	5	106
21-25	301	2140	254	1625	707	1685	55	287	70	255	24	245
26-30	298	1009	233	954	396	885	45	115	50	92	31	122
31-35	204	643	195	639	184	587	9	52	18	35	2	54
36-50	368	1267	511	1220	384	1122	8	53	15	54	15	45
Over 50	64	251	155	256	77	225	1	9	5	1	-	7
<b>Sum</b>	<b>1265</b>	<b>6275</b>	<b>1386</b>	<b>5202</b>	<b>1996</b>	<b>5178</b>	<b>134</b>	<b>650</b>	<b>167</b>	<b>565</b>	<b>77</b>	<b>583</b>

	Totalt					
	2013		2014		2015	
	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst
Under 18	3	13	2	15	-	7
18-20	325	1675	366	1346	336	1243
21-25	891	3311	976	2926	958	2730
26-30	556	1511	558	1495	631	1463
31-35	358	946	369	961	328	957
36-50	666	1741	858	1821	626	1683
Over 50	106	364	206	401	128	348
<b>Sum</b>	<b>2905</b>	<b>9561</b>	<b>3335</b>	<b>8965</b>	<b>3007</b>	<b>8431</b>

Kilde: NSD

## 7 Gjennomføring

Våren 2015 ble det uteksaminert 5 240 fagskolekandidater, som er 260 færre enn våren 2014. 58 prosent av disse er menn og 42 prosent kvinner (tabell 7.1 og 7.2).

Strykprosenten ved fagskoleutdanningene i avsluttende vurdering av emner er på 5 prosent (1971 studenter) våren 2015 (tabell 7.3). Dette er prosentpoeng lavere enn våren 2014. Strykprosenten ved fagskolene er noe lavere enn ved universitetene og høyskolene, hvor den er om lag 8 prosent (Tilstandsrapporten høyere utdanning 2015:side 55).

Oversikt over antallet avlagte fagskolepoeng har vært med i de tre seneste rapportene som følge av ny forskrift om fagskoleutdanning som ble fastsatt i august 2013. Rapporteringen til DBH-fagskolestatistikk har inkludert fagskolepoeng også forut for innføringen av forskriftsbestemmelsen, men på frivillig basis. Slik har en et begrenset sammenligningsgrunnlag. Det er imidlertid beheftet med usikkerhet pga. stor variasjon i det som har blitt rapportert til DBH-F. 2013 er altså det første året med komplett rapportering av fagskolepoeng. Avlagte fagskolepoeng har en betydelig nedgang i 2015 særlig blant de private fagskolene.

Dette er andre året det gis en oversikt over gjennomstrømningen av studenter i fagskoleutdanningen, og tabellene er noe endret fra tilstandsrapporten for 2014 (tabell 7.7). Totalt sett fullfører bare litt over halvparten av fagskolestudentene innenfor normert tid. Til forskjell fra høyere utdanning, der fullføringen øker år for år etter normert studietid, tyder tallene nedenfor på at det blant fagskolestudentene er liten motivasjon for å fullføre om de ikke har fått gjort det innen ett år etter normert tid.

Gjennomsnittlig fullføring på normert tid for fagskolestudentene i opptakskullene 2011, 2012 og 2013 var henholdsvis 54, 53 og 47 prosent. For de toårige fagskoleutdanningene er de tilsvarende tallene bedre, men også der nedadgående, med henholdsvis 65, 63 og 60 prosent. Utviklingen er mer ujevn for de øvrige utdanningene, se tabell 7.7. Det er for tidlig å si om

den negative utviklingen dataene kan tyde på, reelt sett er et tegn på dårligere resultater eller om det er et utslag av at statistikken på fagskoleområdet ennå er ganske ny. Noe av den tilsynelatende nedgangen kan skyldes feilrapporteringer som ble avdekket tidlig i 2016. Fagskolestatistikken er fortsatt ganske ny, og det tar erfaringsmessig noen år før slik rapportering når ønsket kvalitet.

Tabell 7.1 Fagskolestudenter som har bestått et utdanningstilbud vår 2015, fordelt etter kjønn og fylke. Antall.

	Menn	Kvinner	Totalt	Andel menn	Andel kvinner
Akershus	191	433	624	31	69
Aust-Agder	53	15	68	78	22
Buskerud	96	29	125	77	23
Finnmark	6	1	7	86	14
Hedmark	58	66	124	47	53
Hordaland	418	133	551	76	24
Møre og Romsdal	139	27	166	84	16
Nordland	66	36	102	65	35
Nord-Trøndelag	76	0	76	100	0
Oppland	219	49	268	82	18
Oslo	586	795	1381	42	58
Rogaland	303	136	439	69	31
Sogn og Fjordane	46	4	50	92	8
Sør-Trøndelag	247	121	368	67	33
Telemark	106	23	129	82	18
Troms	84	14	98	86	14
Vest-Agder	126	88	214	59	41
Vestfold	136	101	237	57	43
Østfold	101	112	213	47	53
<b>Sum</b>	<b>3057</b>	<b>2183</b>	<b>5240</b>	<b>58</b>	<b>42</b>

Merknad: Tabellen viser antall studenter fordelt på fylke. Studenten er knyttet til det fylket studiestedet befinner seg i.

Kilde: NSD

Tabell 7.2 Fagskolestudenter som har bestått et utdanningstilbud vår 2015, fordelt på fagfelt. Antall.

	Menn	Kvinner	Totalt	Andel menn	Andel kvinner
Humanistiske og estetiske fag	228	558	786	29	71
Mediefag	83	78	161	52	48
Økonomiske og administrative fag	424	619	1043	41	59
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	1887	125	2012	94	6
Helse-, sosial- og idrettsfag	52	645	697	7	93
Primærnæringsfag	23	32	55	42	58
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	289	90	379	76	24
Uoppgitt fagfelt	71	36	107	66	34
<b>Sum</b>	<b>3057</b>	<b>2183</b>	<b>5240</b>	<b>58</b>	<b>42</b>

Kilde: NSD

Tabell 7.3 Strykprosent i avsluttende vurdering av emner våren 2015.

	Antall	Andel
Bestått	41632	95
Ikke bestått	1971	5

Merknad: Det er tatt utgangspunkt i standpunktarakter. Eksamenskarakter er kun tatt med dersom studenten ikke er innrapportert med standpunktarakter i emnet.

Kilde: NSD

Tabell 7.4 Fagskolepoeng, 2013-2015.

	2013			2014			2015		
	Offentlig	Privat	Totalt	Offentlig	Privat	Totalt	Offentlig	Privat	Totalt
Humanistiske og estetiske fag	34	2144	2178	20	1772	1792	10	1532	1542
Mediefag	21	524	545	21	380	401	22	268	290
Økonomiske og administrative fag	38	891	928	19	919	938	38	915	953
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	3389	751	4140	3468	764	4232	3657	690	4348
Helse-, sosial- og idrettsfag	318	476	794	400	552	951	419	550	969
Primærnæringsfag	16	26	42	21	18	40	46	20	66
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	520	223	743	618	326	944	620	250	870
Uoppgitt fagfelt	-	-	-	-	107	107	-	149	149
<b>Sum</b>	<b>4335</b>	<b>5035</b>	<b>9370</b>	<b>4566</b>	<b>4838</b>	<b>9404</b>	<b>4811</b>	<b>4376</b>	<b>9187</b>

Merknad: Tabellen viser antall heltidsekvivalenter, dvs. summen avlagte fagskolepoeng per år delt på 60 for å gi "60-fagskolepoengsenheter". Gjentak av tidligere bestått resultat er holdt utenom. Det er tatt utgangspunkt i standpunktarakter. Eksamenskarakter er kun tatt med dersom studenten ikke er innrapportert med standpunktarakter i emnet.

Kilde: NSD

Tabell 7.5 Fagskolepoeng per heltidsekvivalent, fordelt på fagfelt og eierforhold, 2013-2015.

	2013			2014			2015		
	Offentlig	Privat	Totalt	Offentlig	Privat	Totalt	Offentlig	Privat	Totalt
Humanistiske og estetiske fag	69,9	51,8	52	58,5	51,7	51,7	32,5	32,4	32,4
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	-	-	-	-	-	-	0	-	0
Mediefag	60	55,9	56	60	55,3	55,5	28	36,5	35,9
Økonomiske og administrative fag	71,2	49,5	50,1	39	58,3	57,8	60,3	42,4	43
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	50,3	38,7	47,7	48,6	42,8	47,5	44,2	23,3	40,3
Helse-, sosial- og idrettsfag	40,7	39,3	39,8	49,4	36,5	41	36	18,4	24,4
Primærnæringsfag	29	55,2	40,8	31,2	53,2	38,5	53,7	36,4	48,5
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	49,8	31,6	42,4	53,6	38,4	47,2	46,1	23,2	37,9
Uoppgitt fagfelt	-	-	-	-	43,9	43,9	-	39,3	39,3
<b>Sum</b>	<b>49,5</b>	<b>46,7</b>	<b>48</b>	<b>49,2</b>	<b>47,8</b>	<b>48,5</b>	<b>43,7</b>	<b>29,7</b>	<b>36,9</b>

Merknad: Fagskolepoeng er sum nye beståtte fagskolepoeng for hele året. Ett års fullført og bestått utdanning på heltid tilsvarer 60 fagskolepoeng. Det er tatt utgangspunkt i standpunktkarakter.

Eksamenskarakter er kun tatt med dersom studenten ikke er innrapportert med standpunktkarakter i emnet.

Gjentak av tidligere beståtte vurderinger holdes utenfor. Heltidsekvivalenter er antall aktive studenter, omregnet ved å multiplisere med utdanningstilbudets andel av heltid. Tall for vårsemesteret og høstsemesteret summeres og deles på to for å finne et gjennomsnittstall for hele året.

Kilde: NSD

Tabell 7.6 Fagskolepoeng i fagskolesektoren og studiepoeng i universitet- og høyskolesektoren, per heltidsekvivalent. 2013-2015.

	2013		2014		2015	
	Fagskole	UH	Fagskole	UH	Fagskole	UH
Allmenne fag	-	72,2	-	78,3	-	8,5
Humanistiske og estetiske fag	52	42,3	51,7	42,3	32,4	22,7
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	-	49,2	-	49,6	0	31,9
Samfunnsfag og juridiske fag	56	43,2	55,5	43,5	35,9	22,5
Økonomiske og administrative fag	50,1	42,3	57,8	42,9	43	22
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	47,7	42,9	47,5	43,8	40,3	22,4
Helse-, sosial- og idrettsfag	39,8	51,5	41	51	24,4	30,4
Primærnæringsfag	40,8	43,6	38,5	45,3	48,5	22
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	42,4	53,4	47,2	53,1	37,9	35,7
Uoppgitt fagfelt	-	29,2	43,9	25,1	39,3	8,7
<b>Sum</b>	<b>48</b>	<b>45,4</b>	<b>48,5</b>	<b>45,7</b>	<b>36,9</b>	<b>25,4</b>

Merknad: Merk at poengproduksjonen for 2015 kun omfatter vårsemesteret.

For fagskolesektoren er beregningen gjort på samme måte som i tabell 7.5. For UH-sektoren er beregningen gjort på følgende måte: Sum egenfinansiert andel studiepoeng for hele året deles på antall egenfinansierte registrerte heltidsekvivalenter i høstsemesteret. Formelen for heltidsekvivalenter i UH-sektoren er:

- Dersom Studiepoeng/Andel av heltid  $\leq 30$ : Antall registrerte studenter \* Studiepoeng \* (Prosent Egenfinansiering/100)/30
- Ellers: Antall registrerte studenter \* Andel av heltid \* (Prosent Egenfinansiering/100)

Det tas utgangspunkt i studieprogrammet som studenten er tatt opp på ved eksamenstidspunktet (rapportert i "Eksamen"). Gjentak (eksamener som er bestått tidligere i samme emnet) blir ikke regnet med. Både teller og nevner inkluderer studentkategoriene Studenter (S) og Andre (A), og ekskluderer studieprogrammer på nivåene "Forskerutdanning" og "Annet".

Kategorien "Uoppgitt fagfelt" består av Mesterfagskolen, som ikke har klassifisert sine utdanningstilbud.

Kilde: NSD

Tabell 7.7 Fullføring på normert tid og ett, to og tre år senere for opptakskullene 2011, 2012 og 2013.

### Totalt 2011

	Totalt	Fullført på normert tid (N)	Fullført N+1	Fullført N+2	Fullført N+3	Ikke fullført – andel (%)
½ år	366	142	162	163	163	55,5
1 år	2906	1347	1515	1537	1539	47,0
1 ½ år	166	65	68	71	72	56,6
2 år	6985	4509	4598	4616	–	33,9
Øvrige	3404	1931	1991	1991	1991	41,5
Udefinert	327	63	118	123	131	59,9
<b>Totalt</b>	<b>14154</b>	<b>8057</b>	<b>8452</b>	<b>8501</b>	<b>8512</b>	<b>39,86</b>

Merknad: Øvrige er utdanningstilbud av annet omfang enn 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng. Kategorien udefinert gjelder hovedsakelig Mesterfagskolen. Mesterfagskolen har i stor grad rapportert bestått på feil utdanningskode, derav svært lav fullføringsandel. Mesterfagskolen har ikke lenger godkjenning som fagskole. Tankestrek betyr at det ennå ikke er kandidater i denne kategorien. Antallet studenter i kategorien "Øvrige" går ned for hvert år fordi fagskolene standardiserer utdanningenes omfang. Data fra 2015.

Kilde: NSD

### Totalt 2012

	Totalt	Fullført på normert tid (N)	Fullført N+1	Fullført N+2	Fullført N+3	Ikke fullført – andel (%)
½ år	501	292	292	292	292	41,7
1 år	2445	1192	1244	1258	1258	48,5
1 ½ år	98	36	42	42	42	57,1
2 år	6855	4308	4382	4384	4384	36,1
Øvrige	2028	834	844	844	844	58,4
Udefinert	11	1	1	1	1	90,9
<b>Totalt</b>	<b>11938</b>	<b>6633</b>	<b>6805</b>	<b>6821</b>	<b>6821</b>	<b>42,9</b>

Merknad: Som for 2011. Det at det foreligger data for fullført på normert tid pluss to år for toårig utdanning (fullføring på normert tid var i 2014), skyldes fullføring etter mer enn ett år, dvs. høsten 2015.

Kilde: NSD



**Totalt 2013**

	Totalt	Fullført på normert tid (N)	Fullført N+1	Fullført N+2	Ikke fullført – andel (%)
½ år	370	240	240	241	34,9
1 år	2673	1457	1619	1620	39,4
1 ½ år	146	107	107	-	26,7
2 år	5528	3309	3319	-	39,9
Øvrige	1957	314	314	314	83,9
Udefinert	35	0	0	0	100
<b>Totalt</b>	<b>10709</b>	<b>5427</b>	<b>5599</b>	<b>5601</b>	<b>47,7</b>

Merknad: Som for 2011. Dataene for fullført på normert tid pluss to år for ettårig utdanning skyldes fullføring høsten 2015, etter mer enn ett år (fullføring på normert tid for disse var våren 2014). Det samme gjelder dataene for fullføring på normert tid pluss ett år for toårig utdanning (for dem var normert tid for fullføring våren 2015).

Kilde: NSD



## 8 Finansiering av fagskolene

Fagskolesektoren finansieres i dag gjennom flere kanaler: over Kunnskapsdepartementets budsjett, gjennom inntektssystemet for fylkeskommunene, gjennom en egen tilskuddsordning for helse- og sosialutdanninger også finansieres Jernbaneskolen over Samferdselsdepartementets budsjettposter. I tillegg er det en rekke private fagskoler som ikke mottar driftsstøtte fra det offentlige.

I forbindelse med statsbudsjettet for 2012 ble det etablert en tilskuddspost over Kunnskapsdepartementets budsjett (kap. 276 post 72), hvor det i 2015 ble gitt tilskudd til 14 fagskoler. Fagskolene som mottar tilskudd over denne budsjettposten, er rammefinansiert, noe som innebærer at de mottar et fast beløp uten at det legges noen sats til grunn for hver enkelt student.

Finansieringen av fagskoleutdanning ble overført fra Kunnskapsdepartementet til fylkeskommunene i 2010 som et resultat av forvaltningsreformen. Fylkeskommunene gir nå tilskudd til om lag 67 prosent av fagskoleplassene det bevilges offentlig tilskudd til (tabell 8.1), mens om lag 25 prosent er finansiert med tilskudd via Helsedirektoratet, de resterende er finansiert med statlig tilskudd. Fagskolene som mottar offentlig tilskudd, har samlet om lag 68 prosent av den samlede studentmassen, de resterende 32 prosent av studentmassen er uten tilskudd.

Finansieringen av fagskoleutdanningen i fylkeskommunene baserer seg på fylkeskommunenes rapporterte studenttall til DBH-F per 1. oktober to år før budsjettåret. Fordelingen av midler for 2015 var altså på bakgrunn av studenttall per 1. oktober 2013. Finansieringsordningen har noen fellestrekk med den ordningen Kunnskapsdepartementet praktiserte i perioden 2003–2009. En viktig endring er at midlene nå er en del av fylkeskommunenes frie inntekter.

Tilskuddsordningen for de helse- og sosialfaglige fagskoleutdanningene forvaltes av Helse- direktoratet. Tilskuddet er rammestyrte og beregnes to ganger i året etter enhetlige satser per student. Fylkeskommunen må sette grenser for hvor mange studenter den enkelte tilbyder kan få tilskudd til, slik at bevilgnings-rammen overholdes. Grensene skal settes slik at påbegynte studieløp blir videreført for den enkelte student. Dersom tilbyder reduserer antallet studenter i forhold til tidligere tilskudd, skal de frigjorte midlene søkes omfordelt.

De fylkeskommunale tilskuddene gis i stor grad til utdanninger innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag (tabell 8.2). Fylkeskommunene gir også tilskudd til utdanninger innenfor fagfeltene helse-, sosial- og idrettsfag, samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag, økonomisk-administrative fag og primærnæringsfag.

Tilskuddene fra staten, hovedsakelig fra Kunnskapsdepartementet, er betydelig mindre i omfang enn tilskuddene fra fylkeskommunene. De statlige tilskuddene er konsentrert til humanistiske og estetiske fag, men også til utdanningstilbud innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag, primærnæringsfag, samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag, mediefag og økonomisk-administrative fag. Dette er fagskoler som tidligere lå under privatskolelovens § 6A.

De fleste private fagskolene mottar ikke offentlig driftstilskudd. Godkjenning som fagskoleutdanning er en forutsetning for å kunne få offentlig tilskudd som fagskole, men det følger ingen rett til driftstilskudd med godkjenningen. Fagskoleutdanningene er imidlertid automatisk godkjent for støtte gjennom Lånekassen når de er godkjent av NOKUT.

Ved de private fagskolene uten offentlig tilskudd er aktiviteten i hovedsak finansiert av egenbetalinger fra studentene. Det er stor variasjon i studentbetalingen ved de ulike utdanningene (figur 8.1). Lavest gjennomsnittlig egenbetaling er det for utdanningstilbud innenfor primærnæringsfag, med om lag 47 000 kroner for hele utdanningstilbudet. Høyest gjennomsnittlig egenbetaling har utdanningstilbud innenfor samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag, med om lag 162 000 kroner for hele utdanningstilbudet.

Gjennomsnittlig egenbetaling for hele utdanningsløpet per fagskolestudent i 2015 er på om lag 75 500 kroner (tabell 8.3).

Den gjennomsnittlige studentinnbetaling per student i 2015 var på om lag 39 000 kroner (tabell 8.7 og 8.8). Den gjennomsnittlige studentinnbetaling for samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag var over tre ganger så høy som gjennomsnittet for sektoren, mens for helse-, sosial- og idrettsfag var gjennomsnittlig studentinnbetaling under halvparten av snittet for sektoren. European Helicopter Center AS har høyest gjennomsnittlig studentinnbetaling i 2015 med 316 317 kroner, deretter følger Pilot Flyskole med 215 000 kroner og Luftfartsskolen AS med 131 097 kroner.

Tabell 8.1 Fagskolestudenter fordelt etter fylke og tilskudd høsten 2015. Antall.

	Med tilskudd KD	Med tilskudd fylkeskommune	Statlige fagskoler	Støtte Helsedirektoratet	Uten tilskudd	Totalt
Akershus	89	168	-	265	215	737
Aust-Agder	-	150	-	41	57	248
Buskerud	-	317	-	211	85	613
Finnmark	-	114	-	63	19	196
Hedmark	-	161	67	77	95	400
Hordaland	47	1051	24	220	650	1992
Møre og Romsdal	26	478	-	101	90	695
Nordland	30	290	-	192	64	576
Nord-Trøndelag	-	241	-	41	34	316
Oppland	-	454	-	68	78	600
Oslo	288	582	144	190	1628	2832
Rogaland	41	653	-	361	548	1603
Sogn og Fjordane	-	200	-	31	38	269
Svalbard	-	1	-	-	3	4
Sør-Trøndelag	-	569	-	167	668	1404
Telemark	-	304	-	119	84	507
Troms	-	242	-	100	48	390
Vest-Agder	90	398	-	70	101	659
Vestfold	-	217	-	149	329	695
Østfold	13	433	-	107	158	711
<b>Sum</b>	<b>624</b>	<b>7023</b>	<b>235</b>	<b>2573</b>	<b>4992</b>	<b>15447</b>

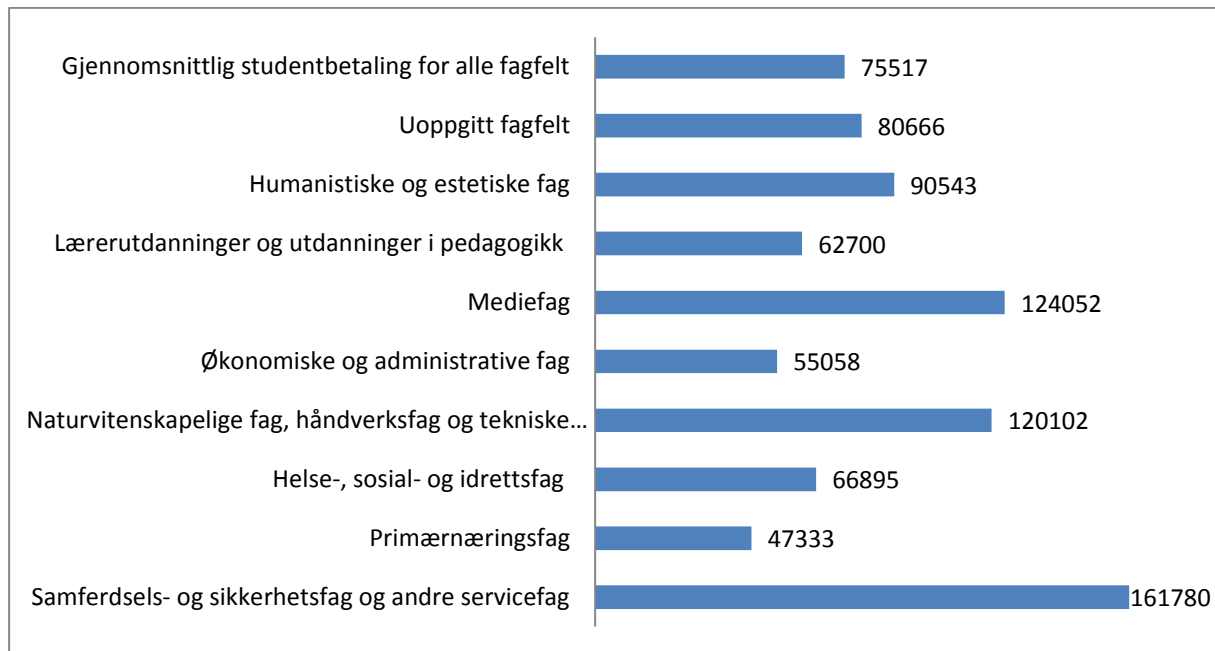
Merknad:

- 1) Tilskudd KD: 14 skoler får tilskudd direkte fra KD.
- 2) Tilskudd fylke: Alle fylkeskommunale fagskoler.
- 3) Statlige: Veia, Norsk Jernbaneskole og Dykkerutdanningen ved Høgskolen i Bergen.
- 4) Helsedirektoratet: Studenter som er omfattet av tilskuddsordningen.
- 5) Uten tilskudd: Private fagskoler som ikke inngår i kategori 1

Merknad: Tabellen viser antall studenter fordelt på fylke. Studenten er knyttet til det fylket studiestedet befinner seg i dersom de går på et stedbasert tilbud. Studenten er knyttet til det fylket de bor i dersom de går på et fjernundervisningstilbud. Dersom det i sistnevnte tilfelle mangler postnummer på studenten, er studenten knyttet til studiested.

Kilde: NSD

Figur 8.1 Gjennomsnittlig studentbetaling for hele utdanningsløpet fordelt på fagfelt (basert på utdanningstilbud 2015).



Merknad: Gjennomsnittet er for både vår og høst, begrenset til tilbud med verdi for studentbetaling større enn 0. Kun private fagskoler.

Kilde: NSD

Tabell 8.2 Fagskolestudenter fordelt etter fagfelt og tilskudd høsten 2015. Antall

	Tilskudd KD	Med tilskudd fylkeskommune	Statlige fagskoler	Støtte Helsedirektoratet	Uten tilskudd	Totalt
Humanistiske og estetiske fag	512	-	8	-	1262	1782
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	-	24	-	-	-	24
Mediefag	24	-	-	-	231	255
Økonomiske og administrative fag	10	68	-	183	1488	1749
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	-	5987	24	-	1403	7414
Helse-, sosial- og idrettsfag	-	270	12	2390	153	2825
Primærnæringsfag	-	85	47	-	24	156
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	-	589	144	-	431	1164
Uoppgitt fagfelt	78	-	-	-	-	78
<b>Sum</b>	<b>624</b>	<b>7023</b>	<b>235</b>	<b>2573</b>	<b>4992</b>	<b>15447</b>

Merknad:

- 1) Tilskudd KD: 14 skoler får tilskudd direkte fra KD.
- 2) Tilskudd fylke: Alle fylkeskommunale fagskoler.
- 3) Statlige: Veia, Norsk Jernbaneskole og Dykkerutdanningen ved Høgskolen i Bergen.
- 4) Helsedirektoratet: Studenter som er omfattet av tilskuddsordningen.
- 5) Uten tilskudd: Private fagskoler som ikke inngår i kategori 1.

Kilde: NSD

Tabell 8.3 Gjennomsnittlig studentbetaling for hele utdanningstilbudet fordelt på fagfelt, 2015.

	Gj.snitt	Laveste	Høyeste
Humanistiske og estetiske fag	90 543	3 000	215 000
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	62 700	56 300	68 000
Mediefag	124 052	39 900	215 000
Økonomiske og administrative fag	55 058	12 900	173 600
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	120 102	22 650	216 200
Helse-, sosial- og idrettsfag	66 895	2 400	188 000
Primærnæringsfag	47 333	35 000	72 000
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	161 780	25 900	1 050 000
Uoppgitt fagfelt	80 666	34 000	174 000
<b>Private fagskoler samlet</b>	<b>75 517</b>	<b>2 400</b>	<b>1 050 000</b>

Merknad: Tabellen viser gjennomsnittskostnaden ved hele utdanningstilbudet, basert på utdanningstilbudet 2015 (både vår og høst). Uttaket er begrenset til tilbud med verdi for studentbetaling større enn 0.

Kilde: NSD

Tabell 8.4 Gjennomsnittlig studentbetaling per student i 2015, fordelt på fagfelt.

	Gj.snitt	Laveste	Høyeste
Humanistiske og estetiske fag	38 170	3 000	64 000
Mediefag	50 831	30 000	53 750
Økonomiske og administrative fag	24 426	2 475	54 500
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	32 674	4 200	90 000
Helse-, sosial- og idrettsfag	17 019	600	50 900
Primærnæringsfag	35 545	35 000	36 000
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	124 636	11 250	525 000
Uoppgitt fagfelt	25 502	17 000	29 000
<b>Private fagskoler samlet</b>	<b>39 041</b>	<b>600</b>	<b>525 000</b>

Merknad: Beløpet studenten skal betale i skolepenger for rapporteringssemesteret er oppgitt i hele kroner. Uttaket inkluderer både vår- og høstdata, og er begrenset til studenter innrapportert med studentbetaling større enn 0.

Kilde: NSD

Tabell 8.5 Gjennomsnittlig studentbetaling per student, 2013-2015.

	2013	2014	2015
Offentlig	30852	26078	15625
Privat	37596	38062	39041
<b>Sektoren samlet</b>	<b>36786</b>	<b>36458</b>	<b>34837</b>

Kilde: NSD

Tabell 8.6 Ti dyreste utdanningstilbud. 2015.

Fagskole	Tilbud	Skolepenger
European Helicopter Center AS	ATP(H)/IR Integreert trafikkflygerutdanning	1 050 000
Pilot Flyskole	ATP(A) Integreert trafikkflygerutdanning	890 000
European Helicopter Center AS	Trafikkflyger	640 000
Luftfartsskolen AS	Trafikkflyger - Helikopter	500 000
Luftfartsskolen AS	Trafikkflyger - Fly	420 000
ITC Boreskolen AS	Petroleumsteknologi, boreteknikk	216 200
Noroff Fagskole AS	3D filmproduksjon	215 000
Noroff Fagskole AS	3D spilldesign	215 000
Noroff Fagskole AS	3D spillproduksjon	215 000
Noroff Fagskole AS	Filmproduksjon 2	215 000

Merknad: Tabellen viser skolepenger i antall kroner for de 10 dyreste utdanningstilbudene som har aktive studenter i 2015.

Kilde: NSD



Tabell 8.7 Samlet studentbetaling per fagfelt, og totalt. 2015.

	Gj.snitt studentbetaling per student	Samlet innbetaling
Humanistiske og estetiske fag	38 170	134 321 937
Samfunnsfag og juridiske fag	50 831	27 296 500
Økonomiske og administrative fag	24 426	83 417 407
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	32 674	70 478 471
Helse-, sosial- og idrettsfag	17 019	6 569 375
Primærnæringsfag	35 545	1 564 000
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	124 636	109 431 065
Uoppgitt fagfelt	25 502	11 527 000
<b>Samlet</b>	<b>39 041</b>	<b>444 605 755</b>

Kilde: NSD

Tabell 8.8 Samlet studentbetaling per fagskole, og totalt, med samlet inntekt fra studentbetaling, 2015. Kroner.

	Gjennomsnittlig studentbetaling per student	Samlet inntekt fra studentbetaling
AOF Haugaland	46 593	3 913 875
AOF Hordaland - Sogn og Fjordane	19 500	253 500
AOF Midt-Norge	18 250	255 500
AOF Norge	18 250	748 250
AOF Telemark og Vestfold	18 250	273 750
Art Complexion makeup skole og kurscenter	58 000	2 842 000
Beverage Academy AS	24 466	1 639 250
Bårdar Akademiet AS	36 140	8 601 500
Centric IT Academy	59 547	6 848 000
Designinstituttet	19 788	1 266 464
Det tverrfaglige kunstinstitutt	13 623	1 485 000
eCademy AS	16 565	14 461 550
Einar Granum Kunstfagskole	17 266	3 919 500
Emergence School of Leadership	51 125	2 863 000
European Helicopter Center AS	316 317	23 407 500
Fabrikken Asker Kunstfagskole	9 790	489 500
Fagskolen for bokbransjen	6 450	193 500
Fashion Mode AS	46 276	3 008 000
Folkeuniversitetets helsefagskole	32 000	160 000
Folkeuniversitetets Mesterfagskole	23 149	14 862 253
Fredrikstad FagAkademi AS	38 691	5 300 800
Frelsesarmeens offiserskole	10 000	340 001
Hald Internasjonale Senter	39 368	4 921 000
Haugesund Skolesenter AS	45 460	1 136 500
Imageakademiet	64 000	6 848 000
Institutt for helhetsmedisin	24 108	3 760 900
ITC Boreskolen AS	13 613	993 800
Kunst og Design College	21 979	1 055 000
Kunstskolen i Bergen	15 698	1 585 500
Kunstskolen i Rogaland	14 000	1 036 000

Luftfartsskolen AS	131 097	24 253 000
Lukas fagskole og kurscenter	600	77 400
Menighetsbibelskolen	5 390	345 000
NKI AS	12 451	15 987 245
NKS Nettstudier	24 012	2 257 200
Norges Interiørskole AS	35 859	573 750
Norges Kreative Fagskole	46 474	84 770 200
Noroff Fagskole AS	43 282	62 196 837
Norsk Fotofagskole	51 942	8 986 005
Norsk Hestesenter	35 545	1 564 000
Norwegian Drilling Academy AS, NORTRAIN	29 362	15 591 600
Petroleumsteknisk Akademi AS	25 725	6 817 125
Pilot Flyskole	215 000	42 355 000
Skolen for Samtidsdans	37 500	1 200 000
Stiftelsen Norges Byggskole	4 200	42 000
TISIP Fagskole	46 976	2 020 000
Tone Lise Akademiet AS	69 900	3 495 000
Treider Fagskoler AS	42 984	51 237 000
Tunsberg Medisinske Skole	23 290	128 1000
Ålesund kunstfagskole	20 903	108 7000
<b>Samlet</b>	<b>39 041</b>	<b>444 605 755</b>

Merknad: Studentbetaling per student er et gjennomsnitt av det som er rapportert inn av studentbetaling per student per semester. Uttaket inkluderer både vår- og høstdata, og er begrenset til studenter innrapportert med studentbetaling større enn 0.

Kilde: NSD



## 9 Endring i fagskoleloven i 2016

Stortinget vedtok endringer i fagskoleloven 17. juni 2016, jf. Prop. 95 L (2015-2016). Endringene trådte i kraft 1. juli 2016, med unntak av § 14, godkjenning av utenlands utdanning, som vil tre i kraft på et senere tidspunkt. Endringene følger blant annet opp anbefalingene i NOU2014:14 *Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg*. De nye bestemmelsene styrker fagskolestudentenes rettigheter og bidrar til å skape større forutsigbarhet for studentene, fagskolene, fagskolenes eiere og andre interessenter.

Endringene i fagskoleloven innebærer at det må fastsettes nærmere regler i forskrift om blant annet skikkethet etter § 11, politiattest etter § 12, det nasjonale klageorganet etter § 13 og godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning etter § 14. Disse forskriftene vil bli sendt på alminnelig høring.

Nedenfor følger en oversikt over de nye lovbestemmelsene. Departementet viser for øvrig til lovproposisjonen med departementets vurderinger under de ulike forslagene samt merknadene til de konkrete bestemmelsene.

I § 1b presiseres det at forvaltningslovens regler om habilitet og taushetsplikt også gjelder for private fagskoler, i likhet med de offentlig eide fagskolene. Det gis videre klageadgang for vedtak om fritak og innpassing av fagskoleutdanning eller annen utdanning.

§ 3 regulerer fagskolenes organisasjon og ledelse, og det presiseres i nytt tredje ledd at styret kan delegerer sin avgjørelsesmyndighet til andre ved fagskolen dersom ikke annet er fastsatt. Videre er det i nytt sjette ledd fastsatt at tilbydere av godkjent fagskoleutdanning skal være registrert i Enhetsregisteret. Privateide fagskoler har allerede en tilsvarende plikt. Dette skal gjøre det enklere å gjenfinne informasjon når fagskolene rapporterer til DBH – Fagskolestatistikk (DBH-F) at fagskolene oppgir organisasjonsnummer.

Endringen i § 4 tydeliggjør at fagskolene må ha opptaksforskrifter som både fastsetter formelle opptakskrav og de tilsvarende kriteriene for realkompetansevurdering.

Det er ikke mulig å vurdere realkompetanse uten at det er klart hva de formelle kravene er, fordi det må være tydelig hva realkompetansen skal vurderes opp mot. Fagskolene må derfor ha opptaksforskrifter som både fastsetter formelle opptakskrav og de tilsvarende kriteriene for realkompetansevurdering. Dette er i tråd med tidligere praksis om at fagskolenes opptaksforskrifter både skal ha bestemmelser om opptak som inneholder krav til formell utdanning, og et alternativt krav til realkompetanse. Presiseringen i forslaget medfører ingen endring av gjeldende rett.

Det følger av § 5 annet ledd at fagskolene skal utferdige vitnemål om fullført fagskoleutdanning. I forskrift om fagskoleutdanning §§ 2 og 3 er det fastsatt nærmere bestemmelser om vitnemålet. NOKUT kan også fastsette nærmere krav til vitnemålets innhold. I de tilfellene fagskoleutdanningen ikke er fullført, skal fagskolen utstede en karakterutskrift som viser beståtte eksamener, prøver og andre vurderinger studenten har fått når studenten ber om dette.

Den nye bestemmelsen i § 6 om avsluttende vurdering, eksamen og sensur konkretiserer reglene om ansvar og gjennomføring av eksamen og sensur. Bestemmelsen regulerer blant annet når sensuren skal foreligge etter avgitt eksamen og hvilke rettigheter studentene har i forbindelse med en eventuell ny sensur etter klage.

§ 7 gjelder klage over formelle feil ved eksamen. Dette innebærer at opprinnelig sensurvedtak kan oppheves dersom det er begått feil som kan ha hatt betydning for prestasjonen eller bedømmelsen av denne. Videre vil studenten ha krav på ny sensur om det vil rette opp feilen. Det er fagskolen, som ansvarlig for gjennomføringen av eksamen eller sensur, som vurderer klager over formelle feil i første instans. Fagskolen vurderer hvilke tiltak som er nødvendige for å rette opp en eventuell formell feil. Dersom fagskolen ikke tar klagen til følge skal den tilrettelegge saken og oversende den til klageinstansen for behandling.

§ 8 gir studentene rett til begrunnelse, tilgang til skriftlige retningslinjer for bedømmelsen og rett til å klage over karakterfastsettelsen. Skriftlig klage gir studenten rett til ny sensurer. Den nye sensuren er en såkalt "blind sensur", der ny sensor ikke skal få tilgang til opprinnelig karakter, sensors begrunnelse for denne eller studentens begrunnelse for klagen.

Etter § 9 gis styret eller den lokale klagenemnda adgang til å annullere eksamen, prøve, annen vurdering eller godkjenning av emne i angitte tilfeller. Annullering er begrenset til den eksamen, prøven, vurderingen eller emnet som det irregulære forholdet knytter seg til.

§ 10 regulerer sanksjonene bortvisning og utestenging. Disse innebærer at styret kan vedta at en student kan bortvises fra fagskolen for inntil ett år på bakgrunn av at vedkommende student, tross skriftlige advarsler, gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved fagskolen ellers. Studenten kan utestenges i inntil ett år dersom studenten etter skriftlig advarsel fortsatt ikke respekterer bortvisningsvedtaket.

Det gis også adgang til å utestenge en student i inntil tre år ved tilfeller der studenten grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, brukere, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i undervisning eller i praksisstudier, eller som gjør seg skyldig i grovt usømmelig opptreden overfor disse eller grove brudd på taushetsplikt. En student som har fusket, kan utestenges fra fagskolen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved fagskolen i inntil ett år.

Etter § 11 skal studenter ved enkelte fagskoleutdanninger omfattes av skikkethetsvurderinger. Hvilke utdanninger som bør omfattes av bestemmelsen og hvilke kriterier som skal ligge til grunn for vurderingen av skikkethet vil måtte fastsettes i forskrift og i samråd med fagskolesektoren. Departementet vil påbegynne dette arbeidet høsten 2016.

Den nye bestemmelsen i § 12 om krav til politiattest stiller samme krav til vandel for studenter i fagskoleutdanninger, hvor studenter i løpet av utdanningen kommer i kontakt med sårbare grupper, som det stilles til studenter i høyere utdanning og utøvere av yrket ellers. Det er den enkelte fagskole som må vurdere om utdanningene de tilbyr, omfattes av definisjonen i forslagetets første ledd, slik at det skal fremlegges politiattest, primært ved opptak. Departementet vil komme tilbake til forslag om saksbehandlingsregler knyttet til politiattest i eget høringsbrev høsten 2016.

§ 13 om lokal klagenemnd og nasjonal klagenemnd for fagskoleutdanning regulerer hvilke oppgaver og sammensetning som skal ligge hos den lokale klagenemnda. Departementet fremhever at flere fagskoler kan velge å gå sammen om å opprette en klagenemnd som er felles for flere fagskoler. I behandling av vedtak i saker om utestenging, bortvisning og annullering av eksamen, foreslår departementet at styret selv eller den lokale klagenemnda skal behandle disse sakene som førsteinstans. I slike saker blir det nasjonale klageorganet klageinstans. Behandling av alle andre saker fattes av fagskolens administrasjon eller styre som førsteinstans. Den lokale klagenemnda er klageinstans for enkeltvedtak som fattes av fagskolens administrasjon.

Departementet kan etablere et nasjonalt klageorgan for fagskolestudenter. Det nasjonale klageorganet for fagskoleutdanning skal behandle klager fra studentene på vedtak fattet av fagskolens styre eller den lokale klagenemnda. Departementet vil komme tilbake til nærmere forskriftsbestemmelser om oppgaver og organisering av det nasjonale klageorganet i eget høringsbrev høsten 2016. Departementet vil deretter oppnevne medlemmer til klageorganet.

§ 14 åpner for å etablere en ordning for godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning. NOKUT gis ansvaret for ordningen. I første omgang skal NOKUT kun gi rådgivende uttalelser om godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning, men på litt lengre sikt er målet å få på plass en generell godkjenningsordning der NOKUT fatter enkeltvedtak. Departementet vil komme tilbake til når § 14 skal tre i kraft.

Etter § 17 kan departementet ilegge overtredelsesgebyr til den som benytter betegnelsen fagskole eller fagskoleutdanning i strid med loven. Videre reguleres markedsføring som fagskole uten godkjenning fra NOKUT, på tilsvarende måte som markedsføring som høyere utdanning er regulert i universitets- og høyskoleloven.





## 10 Kostnadskartlegging av fylkeskommunale fagskoler

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet har Deloitte og NIFU kartlagt kostnadene i de fylkeskommunale fagskolene.<sup>7</sup> Hensikten har vært å skaffe oversikt over fylkeskommunenes samlede kostnader til fagskoler, hvordan kostnadene fordeler seg på ulike utdanninger og hva som forklarer kostnadsvariasjon. Kartleggingen er gjort med sikte på å skaffe til veie et faktagrunnlag for et nytt incentivbasert finansieringssystem. Sammendraget av rapporten gjengir Deloitte og NIFUs vurderinger og synpunkter.

Fagskolene er et lite skoleslag målt i antall studenter og kandidater, med overveiende små skoler og mange små og spesialiserte fagtilbud. Denne rapporten omfatter kun de fylkeskommunale fagskolene, som teller over 30 skoler med mer enn 300 utdanningstilbud og nærmere 9000 studenter. En rekke skoler har bare ett eller noen få utdanningstilbud, mens Fagskolen Innlandet har over 40 tilbud. Denne skolen har fra våren 2012 til og med høsten 2015 uteksaminert 1133 kandidater, mens de minste skolene har uteksaminert under 50 kandidater. Kandidattallene per utdanningstilbud varierer også mye, fra under ti i helse- og sosialfag til mer enn 40 i de tekniske fagene. I de siste årene har det vært en viss vekst i antall studenter, kandidater og kostnader.

### **Store variasjoner i kostnader ved å utdanne en kandidat**

Fagskolene sett under ett drives med relativt lave kostnader. Dette skyldes dels at lønnskostnadene er moderate, men også at skolene mobiliserer ressurser som ikke fullt ut betales over fagskolenes budsjetter. De regnskapsførte kostnadene for de 35 skolene som inngår i analysene beløp seg i 2014 til vel 524 mill. kroner, hvorav mer enn tre firedeler gikk til lønn. I tråd med variasjonene i sektoren er det også stor spredning i kostnader per fagskole. Når vi sammenlikner mellom fagfeltene finner vi ikke så store forskjeller, men forskjellene går i andre retninger enn det man kanskje ville ha forventet. Primærnæringsfag har høyest kostnader per fagskolepoeng, men dette er et lite fagfelt.

---

<sup>7</sup> Per Olaf Aamodt, Stein Bjørnstad, Astrid Sandsør, Edvin Finnanger og Thea Jensen: *Kostnadskartlegging av fylkeskommunale fagskoler*, Rapport fra Deloitte/NIFU 2016/02

Av de største fagfeltene har helse- og sosialfag nærmere 40 prosent høyere kostnader per fagskolepoeng enn teknikk. Innenfor fagområdene er det til dels store forskjeller i kostnader mellom utdanningstilbudene, men de aller fleste tilbudene befinner seg innenfor et relativt smalt variasjonsområde. Kostnadsforskjellene kan dels forklares utfra om de er utstyrskrevene eller ikke, men den viktigste faktoren er antall studenter per tilbud. Helsefagene har mange tilbud med få studenter, og dessuten mange studenter på deltid, dette bidrar til å trekke opp kostnadene per fagskolepoeng. Samtidig finner vi ingen klare tegn til stordriftsfordeler, men visse smådriftsulemper for de minste skolene. De minste skolene er dessuten sårbare for svingninger i studenttall. En beslutning om det kan forsvares å ha så mange små og spesialiserte tilbud kan neppe treffes utfra kostnadene alene, men må basere seg på vurderinger av tilbudenes relevans og kvalitet.

## 11 Styring og styrking av en fragmentert sektor: En evaluering av Nasjonalt fagskoleråd

NIFU har på oppdrag av Kunnskapsdepartementet gjennomført en evaluering av Nasjonalt fagskoleråd.<sup>8</sup> Evalueringen må ses i sammenheng med at fagskolesektoren har vært utredet i NOU 2014:14, og at det arbeides med en melding til Stortinget om fagskolene. Sammendraget av rapporten gjengir NIFUs vurderinger og synpunkter.

Evalueringen har vurdert i hvilken grad og på hvilken måte rådet oppfyller sitt mandat, om sammensetningen er formålstjenlig, og hvorvidt rådet har legitimitet og oppleves representativt av fagskolene, arbeidslivet og arbeidslivets organiserte parter. Kunnskapsdepartementets utgangspunkt for evalueringen har vært å vurdere Fagskolerådets arbeid ut fra at det er satt til å samordne og fremme den svakest institusjonaliserte delen av det norske utdanningssystemet. Som rapporten viser, består fagskolesektoren fremdeles av et sprikende sett utdanninger, både når det gjelder forhistorie, grunnlag, formål og lengde. Det er ingen enkel oppgave å samordne denne sektoren og gi den en hensiktsmessig plass i det totale utdanningssystemet.

Til tross for fagskolenes relativt svake posisjon i det norske utdanningssystemet, var det stor interesse blant relevante aktører da daværende forskningsminister Tora Aasland skulle bestemme representasjon og sammensetning av et Nasjonalt fagskoleråd i 2010. Fagskolerådet ble satt sammen med et flertall representanter fra det som defineres som arbeidslivets parter, og består av representanter for fagskolesektoren, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene og fagskolestudentene.

Hvordan er så erfaringene med Fagskolerådets arbeid de siste seks årene?

### Noen hovedpunkter i evalueringsrapporten

- Til tross for en viss skepsis i utgangspunktet fra fagskolesiden til arbeidslivspartenes sterke representasjon, viser erfaringene at fagskolenes og arbeidslivets representanter samarbeider godt. Imidlertid har det skapt en vedvarende betent situasjon at noen organisasjoner, som opplevde seg berettiget til å delta, ikke fikk bli representert i

---

<sup>8</sup> Håkon Høst, Cathrine Tømte: Styring og styrking av en fragmentert sektor: En evaluering av Nasjonalt fagskoleråd, NIFU-rapport (2016/11)

rådet. Rådet er allerede stort, og en eventuell utvidelse av rådet bør ses i forhold til rådets interne organisering og administrative kapasitet.

- Sammensetningen av Fagskolerådet gjør at det blir mer utdanningspolitisk enn faglig. Dagens noe manglende faglige forankring kan styrkes ved å knytte nasjonale faglige utvalg eller råd organisatorisk til rådet.
- Et felles sekretariat for Fagskolerådet og de nasjonale fagutvalg peker seg ut som en mulig løsning på utfordringene med manglende administrativ kapasitet. Rådet har pålagt seg selv å arbeide etter et konsensusprinsipp, noe som har hatt som konsekvens at det er noen – til dels svært sentrale – spørsmål man ikke uttaler seg om. Dette gjør at den rådgivende rollen overfor Kunnskapsdepartementet ikke alltid er like enkel å ivareta. Verken Fagskolerådet eller Kunnskapsdepartementet er helt tilfredse med hvordan den rådgivende rollen fungerer.
- Rådet er godt innenfor sitt mandat når de har valgt å legge særlig vekt på å avklare fagskolenes posisjon i utdanningssystemet, og deres relasjon til de langt mer institusjonaliserte systemene over og under. Rådet har ut over dette arbeidet med et bredt register av saker.
- Etter at man ble enige om å utvide opptaksgrunnlaget til å gjelde også generell studiekompetanse, har rådets blikk vært rettet oppover mot høyere utdanning, hvor spørsmål om overgangsordninger og verdsetting av fagskoleutdanning har stått sentralt. Både innad i rådet og i forhold til høyere utdanning virker imidlertid situasjonen relativt fastlåst.
- Evalueringen mener det er grunn til å diskutere hvorvidt rådets veldig sterke vektlegging av forholdet til høyere utdanning, og behovet for å markere en viss avstand til det som historisk sett har vært selve fundamentet for fagskoleutdanning, nemlig fag- og yrkesutdanningen på videregående nivå, er den beste strategien om en ønsker å utvikle fagskolesektoren.

## Tabellvedlegg

Tabell V 1 Fagskoler fordelt etter antall fagskolestudenter, 2013-2015.

	2013		2014		2015	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Under 50	50	45	39	38	37	39
50-100	22	20	25	24	20	21
101-500	31	28	31	30	29	31
Over 500	8	7	8	8	8	9
<b>Antall fagskoler</b>	<b>111</b>	<b>100</b>	<b>103</b>	<b>100</b>	<b>94</b>	<b>100</b>

Kilde: NSD

Tabell V 2 Fagskoler fordelt etter antall fagskolestudenter og fylke, 2013.

	Antall					Andel				
	Under 50	50-100	101-500	Over 500	Totalt	Under 50	50-100	101-500	Over 500	Totalt
Akershus	2	1	3	-	6	33	17	50	-	100
Aust-Agder	-	-	1	-	1	-	-	100	-	100
Buskerud	1	-	2	-	3	33	-	67	-	100
Finnmark	1	-	-	-	1	100	-	-	-	100
Hedmark	-	2	-	-	2	-	100	-	-	100
Hordaland	6	3	1	1	11	55	27	9	9	100
Møre og Romsdal	1	-	2	-	3	33	-	67	-	100
Nordland	2	3	-	-	5	40	60	-	-	100
Nord-Trøndelag	2	1	1	-	4	50	25	25	-	100
Oppland	2	-	-	1	3	67	-	-	33	100
Oslo	13	5	7	4	29	45	17	24	14	100
Rogaland	3	-	5	1	9	33	-	56	11	100
Sogn og Fjordane	1	-	1	-	2	50	-	50	-	100
Sør-Trøndelag	5	1	2	-	8	63	13	25	-	100
Telemark	-	1	1	-	2	-	50	50	-	100
Troms	3	1	1	-	5	60	20	20	-	100
Vest-Agder	1	1	1	1	4	25	25	25	25	100
Vestfold	4	2	2	-	8	50	25	25	-	100
Østfold	3	1	1	-	5	60	20	20	-	100
<b>Sum</b>	<b>50</b>	<b>22</b>	<b>31</b>	<b>8</b>	<b>111</b>	<b>45</b>	<b>20</b>	<b>28</b>	<b>7</b>	<b>100</b>

Merknad: Tilknytning til fylke er basert på fagskolens postnummer.

Kilde: NSD

Tabell V 3 Fagskoler fordelt etter antall fagskolestudenter og fylke, 2014.

	Antall					Andel				
	Under 50	50-100	101-500	Over 500	Totalt	Under 50	50-100	101-500	Over 500	Totalt
Akershus	3	1	2	-	6	50	17	33	-	100
Aust-Agder	-	-	1	-	1	-	-	100	-	100
Buskerud	-	-	2	-	2	-	-	100	-	100
Finmark	1	-	-	-	1	100	-	-	-	100
Hedmark	-	2	-	-	2	-	100	-	-	100
Hordaland	2	4	1	1	8	25	50	13	13	100
Møre og Romsdal	1	-	2	-	3	33	-	67	-	100
Nordland	2	3	-	-	5	40	60	-	-	100
Nord-Trøndelag	1	2	1	-	4	25	50	25	-	100
Oppland	2	-	-	1	3	67	-	-	33	100
Oslo	12	4	7	4	27	44	15	26	15	100
Rogaland	2	1	5	1	9	22	11	56	11	100
Sogn og Fjordane	1	-	1	-	2	50	-	50	-	100
Sør-Trøndelag	3	2	2	-	7	43	29	29	-	100
Telemark	-	1	1	-	2	-	50	50	-	100
Troms	3	1	1	-	5	60	20	20	-	100
Vest-Agder	-	1	1	1	3	-	33	33	33	100
Vestfold	3	2	3	-	8	38	25	38	-	100
Østfold	3	1	1	-	5	60	20	20	-	100
<b>Sum</b>	<b>39</b>	<b>25</b>	<b>31</b>	<b>8</b>	<b>103</b>	<b>38</b>	<b>24</b>	<b>30</b>	<b>8</b>	<b>100</b>

Merknad: Tilknytning til fylke er basert på fagskolens postnummer.

Kilde: NSD

Tabell V 4 Fagskoler fordelt etter antall fagskolestudenter og fagfelt, 2013.

	Antall					Andel				
	Under 50	50-100	101-500	Over 500	Totalt	Under 50	50-100	101-500	Over 500	Totalt
Humanistiske og estetiske fag	11	8	6	2	27	41	30	22	7	100
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	1	-	-	-	1	100	-	-	-	100
Mediefag	1	1	1	2	5	20	20	20	40	100
Økonomiske og administrative fag	6	3	4	5	18	33	17	22	28	100
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	10	8	21	7	46	22	17	46	15	100
Helse-, sosial- og idrettsfag	13	7	15	3	38	34	18	39	8	100
Primærnæringsfag	2	1	1	2	6	33	17	17	33	100
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	10	7	9	2	28	36	25	32	7	100
<b>Sum</b>	<b>54</b>	<b>35</b>	<b>57</b>	<b>23</b>	<b>169</b>	<b>32</b>	<b>21</b>	<b>34</b>	<b>14</b>	<b>100</b>

Kilde: NSD

Tabell V 5 Fagskoler fordelt etter antall og andel fagskolestudenter og fagfelt, 2014.

	Antall					Andel				
	Under 50	50-100	101-500	Over 500	Totalt	Under 50	50-100	101-500	Over 500	Totalt
Humanistiske og estetiske fag	10	9	4	2	25	40	36	16	8	100
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	1	-	1	-	2	50	-	50	-	100
Mediefag	1	1	2	2	6	17	17	33	33	100
Økonomiske og administrative fag	4	3	3	6	16	25	19	19	38	100
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	9	7	21	7	44	20	16	48	16	100
Helse-, sosial- og idrettsfag	7	10	13	3	33	21	30	39	9	100
Primærnæringsfag	1	1	1	2	5	20	20	20	40	100
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	8	6	13	2	29	28	21	45	7	100
Uoppgitt fagfelt	-	-	2	1	3	-	-	67	33	100
<b>Sum</b>	<b>41</b>	<b>37</b>	<b>60</b>	<b>25</b>	<b>163</b>	<b>25</b>	<b>23</b>	<b>37</b>	<b>15</b>	<b>100</b>

Kilde: NSD



Tabell V 6 Offentlige fagskoler fordelt på fylke og fagfelt i 2015. Antall.

	Hum.es.	Ped	Media	Øk.adm.	Tek	HS	Primær	SS	Totalt
Aust-Agder	-	-	-	-	1	1	-	-	2
Buskerud	-	-	-	-	1	1	-	-	2
Finnmark	-	-	-	-	1	-	-	1	2
Hedmark	1	-	-	1	-	1	1	-	4
Hordaland	-	-	-	-	3	1	1	1	6
Møre og Romsdal	-	-	-	-	2	1	-	2	5
Nordland	1	-	1	1	2	1	-	2	8
Nord-Trøndelag	-	-	-	-	3	1	-	1	5
Oppland	-	-	-	1	1	1	1	1	5
Oslo	-	1	-	1	1	1	-	1	5
Rogaland	-	-	-	-	2	2	-	1	5
Sogn og Fjordane	-	-	-	1	1	1	-	1	4
Sør-Trøndelag	-	-	-	1	3	1	1	1	7
Telemark	-	-	-	-	1	1	-	-	2
Troms	-	-	-	-	4	2	-	1	7
Vest-Agder	-	-	-	-	1	1	-	1	3
Vestfold	-	-	-	-	1	2	-	1	4
Østfold	-	-	-	-	1	1	-	-	2
<b>Sum</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>6</b>	<b>29</b>	<b>20</b>	<b>4</b>	<b>15</b>	<b>78</b>

Merknad: Tabellen viser antall offentlige fagskoler med utdanningstilbud innenfor et bestemt fagfelt. Én fagskole kan ha utdanningstilbud innenfor flere fagfelt.

Kilde: NSD

Tabell V 7 Private fagskoler fordelt på fylke og fagfelt i 2015. Antall.

	Hum.es.	Ped	Media	Øk.adm.	Tek	HS	Primær	SS	Uoppgitt	Totalt
Akershus	3	-	-	1	1	1	-	-	-	6
Buskerud	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Hedmark	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Hordaland	1	-	-	1	-	1	-	-	-	3
Møre og Romsdal	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Oppland	1	-	-	-	-	-	1	-	-	2
Oslo	8	-	2	8	5	4	-	7	1	35
Rogaland	1	1	-	1	4	3	-	2	-	12
Sør-Trøndelag	1	-	-	-	1	2	-	2	-	6
Telemark	-	-	-	1	-	1	-	1	-	3
Vest-Agder	2	-	1	1	1	-	-	-	-	5
Vestfold	1	-	-	-	1	1	-	2	-	5
Østfold	1	1	-	1	1	2	-	-	-	6
<b>Sum</b>	<b>20</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>14</b>	<b>15</b>	<b>16</b>	<b>1</b>	<b>14</b>	<b>1</b>	<b>86</b>

Merknad: Tabellen viser antall private fagskoler med utdanningstilbud innenfor et bestemt fagfelt. Én fagskole kan ha utdanningstilbud innenfor flere fagfelt.

Kilde: NSD

Tabell V 8 Utdanningstilbud ved offentlige fagskoler fordelt på fagfelt og fylker, vår 2015.  
Antall.

	Hum.es.	Ped	Media	Øk.adm.	Tek	HS	Primær	SS	Totalt
Akershus	-	1	-	2	-	5	2	1	11
Aust-Agder	-	-	-	-	5	2	-	-	7
Buskerud	-	-	-	-	29	-	-	-	29
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Hedmark	2	-	-	1	-	8	7	-	18
Hordaland	-	-	-	-	19	10	2	2	33
Møre og Romsdal	-	-	-	-	10	1	-	2	13
Nordland	1	-	1	2	2	8	-	2	16
Nord-Trøndelag	-	-	-	-	16	5	-	2	23
Oppland	-	-	-	2	19	8	-	2	31
Oslo	-	-	-	-	7	4	-	1	12
Rogaland	-	-	-	-	17	5	-	1	23
Sogn og Fjordane	-	-	-	-	12	-	-	1	13
Sør-Trøndelag	-	-	-	1	23	5	2	1	32
Telemark	-	-	-	-	12	6	1	-	19
Troms	-	-	-	-	8	3	-	2	13
Vest-Agder	-	-	-	-	12	2	-	1	15
Vestfold	-	-	-	-	7	6	-	1	14
Østfold	-	-	-	-	11	7	-	-	18
<b>Sum</b>	<b>3</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>8</b>	<b>209</b>	<b>85</b>	<b>14</b>	<b>20</b>	<b>341</b>

Merknad: Tabellen viser antall utdanningstilbud innenfor et bestemt fagfelt ved offentlige fagskoler. Én fagskole kan ha utdanningstilbud innenfor flere fagfelt.

Kilde: NSD

Tabell V 9 Utdanningstilbud ved offentlige fagskoler fordelt på fagfelt og fylker, høst 2015.  
Antall.

	Hum.es.	Ped	Media	Øk.adm.	Tek	HS	Primær	SS	Totalt
Akershus	-	1	-	2	-	5	1	1	10
Aust-Agder	-	-	-	-	5	2	-	-	7
Buskerud	-	-	-	-	32	1	-	-	33
Finnmark	-	-	-	-	1	3	-	1	5
Hedmark	2	-	-	1	-	7	8	-	18
Hordaland	-	-	-	-	29	9	3	4	45
Møre og Romsdal	-	-	-	-	11	1	-	2	14
Nordland	1	-	1	2	2	12	-	2	20
Nord-Trøndelag	-	-	-	-	14	5	-	2	21
Oppland	-	-	-	1	18	8	-	2	29
Oslo	-	1	-	1	7	9	-	1	19
Rogaland	-	-	-	-	16	5	-	2	23
Sogn og Fjordane	-	-	-	1	14	3	-	1	19
Sør-Trøndelag	-	-	-	1	24	4	2	2	33
Telemark	-	-	-	-	7	2	1	-	10
Troms	-	-	-	-	8	5	-	2	15
Vest-Agder	-	-	-	-	13	2	-	1	16
Vestfold	-	-	-	-	7	6	-	1	14
Østfold	-	-	-	-	12	8	-	-	20
<b>Sum</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>9</b>	<b>220</b>	<b>97</b>	<b>15</b>	<b>24</b>	<b>371</b>

Merknad: Tabellen viser antall utdanningstilbud innenfor et bestemt fagfelt ved offentlige fagskoler. Én fagskole kan ha utdanningstilbud innenfor flere fagfelt.

Kilde: NSD

Tabell V 10 Utdanningstilbud ved private fagskoler fordelt på fagskoler og fylker, vår 2015.  
Antall.

	Hum.es.	Ped	Media	Øk.adm.	Tek	HS	Primær	SS	Uoppgitt	Totalt
Akershus	4	-	1	29	12	20	-	1	-	67
Aust-Agder	-	-	-	26	-	-	-	-	-	26
Buskerud	-	-	-	47	-	4	-	-	-	51
Finnmark	-	-	-	13	-	-	-	-	-	13
Hedmark	-	-	-	26	3	4	-	-	-	33
Hordaland	39	-	8	80	15	3	-	6	-	151
Møre og Romsdal	1	-	-	17	2	-	-	-	-	20
Nordland	-	-	-	31	-	1	-	-	-	32
Oppland	1	-	-	-	-	1	3	-	-	5
Oslo	70	-	8	133	19	14	-	15	1	260
Rogaland	13	1	3	57	14	37	-	3	1	129
Sør-Trøndelag	40	-	8	106	14	5	-	8	-	181
Telemark	-	-	-	14	-	11	-	1	-	26
Troms	-	-	-	18	-	1	-	-	-	19
Vest-Agder	30	-	4	13	11	-	-	-	-	58
Vestfold	10	-	2	26	1	9	-	4	-	52
Østfold	12	1	-	16	9	8	-	-	-	46
<b>Sum</b>	<b>220</b>	<b>2</b>	<b>34</b>	<b>652</b>	<b>100</b>	<b>118</b>	<b>3</b>	<b>38</b>	<b>2</b>	<b>1169</b>

Merknad: Tabellen viser antall utdanningstilbud innenfor et bestemt fagfelt ved private fagskoler. Én fagskole kan ha utdanningstilbud innenfor flere fagfelt.

Kilde: NSD

Tabell V 11 Utdanningstilbud ved private fagskoler fordelt på fagfelt og fylker, høst 2015.  
Antall.

	Hum.es.	Ped	Media	Øk.adm.	Tek	HS	Primær	SS	Uoppgitt	Totalt
Akershus	4	-	-	28	8	20	-	1	-	61
Buskerud	-	-	-	8	-	5	-	-	-	13
Hedmark	-	-	-	-	3	4	-	-	-	7
Hordaland	15	-	4	76	13	4	-	6	-	118
Møre og Romsdal	1	-	-	17	3	-	-	-	-	21
Nordland	-	-	-	5	-	1	-	-	-	6
Oppland	1	-	-	-	-	1	3	-	-	5
Oslo	57	-	6	132	18	14	-	16	1	244
Rogaland	9	1	3	56	17	64	-	5	-	155
Sør-Trøndelag	17	-	4	102	14	10	-	9	-	156
Telemark	-	-	-	2	-	21	-	2	-	25
Troms	-	-	-	5	-	1	-	1	-	7
Vest-Agder	24	-	4	13	11	-	-	-	-	52
Vestfold	10	-	2	2	1	17	-	4	-	36
Østfold	12	1	-	16	9	8	-	-	-	46
<b>Sum</b>	<b>150</b>	<b>2</b>	<b>23</b>	<b>462</b>	<b>97</b>	<b>170</b>	<b>3</b>	<b>44</b>	<b>1</b>	<b>952</b>

Merknad: Tabellen viser antall utdanningstilbud innenfor et bestemt fagfelt ved private fagskoler. Én fagskole kan ha utdanningstilbud innenfor flere fagfelt.

Kilde: NSD

Tabell V 12 Fagskolestudenter fordelt på alder og fagfelt, kvinner i 2015. Antall.

	Under 18	18-20	21-25	26-30	31-35	36-50	Over 50	Totalt
Humanistiske og estetiske fag	3	387	542	121	60	89	42	1244
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	-	-	3	-	2	11	5	21
Mediefag	-	27	50	7	3	1	-	88
Økonomiske og administrative fag	-	48	244	265	196	381	72	1206
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	-	39	170	82	68	71	8	438
Helse-, sosial- og idrettsfag	-	24	312	338	338	1129	340	2481
Primærnæringsfag	-	13	19	10	14	24	6	86
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	-	68	93	29	13	23	6	232
Uoppgitt fagfelt	-	19	19	4	5	2	1	50
<b>Sum</b>	<b>3</b>	<b>625</b>	<b>1452</b>	<b>856</b>	<b>699</b>	<b>1731</b>	<b>480</b>	<b>5846</b>
<b>Relativ fordeling</b>	<b>0</b>	<b>11</b>	<b>25</b>	<b>15</b>	<b>12</b>	<b>30</b>	<b>8</b>	<b>100</b>

Merknad: Tabellen viser antall distinkte studenter (antall hoder) etter alder og fagfelt.

Kilde: NSD

Tabell V 13 Fagskolestudenter fordelt på alder og fagfelt, menn i 2015. Antall.

	Under 18	18-20	21-25	26-30	31-35	36-50	Over 50	Totalt
Humanistiske og estetiske fag	4	164	236	62	23	34	14	537
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	-	-	-	-	-	2	1	3
Mediefag	-	57	84	16	5	4	-	166
Økonomiske og administrative fag	-	13	141	134	95	123	18	524
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	-	455	2534	1659	971	1219	106	6944
Helse-, sosial- og idrettsfag	-	3	24	48	36	141	38	290
Primærnæringsfag	-	7	15	14	7	21	6	70
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	-	184	352	165	97	114	19	931
Uoppgitt fagfelt	1	9	10	3	3	1	1	28
<b>Sum</b>	<b>5</b>	<b>892</b>	<b>3396</b>	<b>2101</b>	<b>1237</b>	<b>1659</b>	<b>203</b>	<b>9493</b>
<b>Relativ fordeling</b>	<b>0</b>	<b>9</b>	<b>36</b>	<b>22</b>	<b>13</b>	<b>17</b>	<b>2</b>	<b>100</b>

Merknad: Tabellen viser antall distinkte studenter (antall hoder) etter alder og fagfelt.

Kilde: NSD

Tabell V 14 Stedbasert utdanning eller fjern- og nettundervisning i antall utdanningstilbud ved offentlige fagskoler, 2015.

	Vår			Høst		
	Stedbasert undervisning	Fjernundervisning / nettbaserte-studier	Ukjent	Stedbasert undervisning	Fjernundervisning / nettbaserte-studier	Ukjent
Akershus	5	5	-	4	5	-
Aust-Agder	7	-	-	7	-	-
Buskerud	20	9	-	23	10	-
Finnmark	1	-	-	5	-	-
Hedmark	17	-	-	17	1	-
Hordaland	18	11	-	24	13	-
Møre og Romsdal	13	-	-	14	-	-
Nordland	9	3	-	9	3	-
Nord-Trøndelag	8	15	-	8	13	-
Oppland	17	11	-	15	11	-
Oslo	12	-	-	17	2	-
Rogaland	16	7	-	18	5	-
Sogn og Fjordane	7	6	-	13	6	-
Sør-Trøndelag	29	3	-	30	3	-
Telemark	12	7	-	5	5	-
Troms	4	9	-	6	9	-
Vest-Agder	15	-	-	16	-	-
Vestfold	12	2	-	12	2	-
Østfold	16	2	-	16	4	-
<b>Sum</b>	<b>238</b>	<b>90</b>	<b>-</b>	<b>259</b>	<b>92</b>	<b>-</b>

Kilde: NSD

Tabell V 15 Stedbasert utdanning eller fjern- og nettundervisning i antall utdanningstilbud ved private fagskoler, 2015.

	Vår			Høst		
	Stedbasert undervisning	Fjernundervisning/ nettbaserte- studier	Ukjent	Stedbasert undervisning	Fjernundervisning/ nettbaserte- studier	Ukjent
Akershus	24	39	-	24	33	-
Aust-Agder	13	-	-	-	-	-
Buskerud	24	-	-	12	-	-
Finnmark	13	-	-	-	-	-
Hedmark	19	-	-	6	-	-
Hordaland	151	-	-	118	-	-
Møre og Romsdal	20	-	-	21	-	-
Nordland	19	-	-	6	-	-
Oppland	5	-	-	5	-	-
Oslo	206	15	-	190	15	-
Rogaland	91	9	-	89	12	-
Sør-Trøndelag	155	-	-	127	3	-
Telemark	26	-	-	25	-	-
Troms	19	-	-	7	-	-
Vest-Agder	28	30	-	26	26	-
Vestfold	38	2	-	34	2	-
Østfold	46	-	-	46	-	-
<b>Sum</b>	<b>897</b>	<b>95</b>	-	<b>736</b>	<b>91</b>	-

Kilde: NSD

Tabell V 16 Utdanningstilbud fordelt på utdanningsform og fagfelt ved offentlige fagskoler, 2015. Antall.

	Vår			Høst		
	Stedbasert undervisning	Fjernundervisning/ nettbaserte- studier	Ukjent	Stedbasert undervisning	Fjernundervisning/ nettbaserte- studier	Ukjent
Humanistiske og estetiske fag	3	-	-	3	-	-
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	-	1	-	-	1	-
Mediefag	1	-	-	1	-	-
Økonomiske og administrative fag	2	6	-	2	6	-
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	140	67	-	148	65	-
Helse-, sosial- og idrettsfag	59	11	-	59	12	-
Primærnæringsfag	11	3	-	11	4	-
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	17	1	-	20	1	-
<b>Sum</b>	<b>233</b>	<b>89</b>	-	<b>244</b>	<b>89</b>	-

Kilde: NSD



Tabell V 17 Utdanningstilbud fordelt på utdanningsform og fagfelt for private fagskoler, 2015. Antall.

	Vår			Høst		
	Stedbasert undervisning	Fjernundervisning/ nettbaserte- studier	Ukjent	Stedbasert undervisning	Fjernundervisning/ nettbaserte- studier	Ukjent
Humanistiske og estetiske fag	97	16	-	99	12	-
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	2	-	-	2	-	-
Mediefag	10	3	-	10	2	-
Økonomiske og administrative fag	128	23	-	131	22	-
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	40	22	-	41	22	-
Helse-, sosial- og idrettsfag	60	27	-	77	28	-
Primærnæringsfag	3	-	-	3	-	-
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	20	4	-	24	5	-
Uoppgitt fagfelt	2	-	-	1	-	-
<b>Sum</b>	<b>362</b>	<b>95</b>	<b>-</b>	<b>388</b>	<b>91</b>	<b>-</b>

Kilde: NSD

## **Litteratur/kilder**

Kunnskapsdepartementet: *Tilstandsrapport Høyere utdanning 2016*. Oslo.

Kunnskapsdepartementet: *Tilstandsrapport Fagskoler 2014*. Oslo.

NOU 2014:14 *Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg*. Oslo.

Håkon Høst, Cathrine Tømte: *Styring og styrking av en fragmentert sektor: En evaluering av Nasjonalt fagskoleråd, NIFU-rapport (2016/11)*

Per Olaf Aamodt, Stein Bjørnstad, Astrid Sandsør, Edvin Finnanger og Thea Jensen:  
*Kostnadskartlegging av fylkeskommunale fagskoler*, Rapport fra Deloitte/NIFU 2016/02.

Utgitt av:  
Kunnskapsdepartementet

Publikasjonen er elektronisk tilgjengelig på  
[www.regjeringen.no/kd](http://www.regjeringen.no/kd)

Publikasjonskode: F-4428

Trykk: Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon  
10/2016 – opplag 200

Forside: Gjerholm design AS

